

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική
Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων**

Διπλωματική Εργασία

**ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ
ΣΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ**

του

Τζαβέλλα Χρήστου

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Κουρδούμπαλου Σταυρούλα

**Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στη Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών
Αποφάσεων**

Θεσσαλονίκη,
Φεβρουάριος 2022

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εξετάζει τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα και συγκεκριμένα, τη συμβολή τους στον εσωτερικό έλεγχο και στη λήψη αποφάσεων. Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα αποτελούν σύγχρονο εργαλείο των επιχειρήσεων παγκοσμίως και συνδέονται άμεσα με την εργασία και το ρόλο του εσωτερικού ελεγκτή. Επίσης η πληροφόρηση που προκύπτει μέσα από τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα χρησιμεύει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων από τις διοικήσεις. Παράλληλα στην βιβλιογραφία το ζήτημα της χρήσης λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων προσελκύει το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών. Για τους ανωτέρους λόγους σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η εξέταση των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και η συμβολή τους στον εσωτερικό έλεγχο και στη λήψη αποφάσεων. Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο και τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας έδειξαν ότι υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου και της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος στις ελληνικές επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που συμμετείχαν στο δείγμα. Ακόμη, προκύπτει πως υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και της λήψης αποφάσεων της διοίκησής των ελληνικών επιχειρήσεων.

Λέξεις – κλειδιά: λογιστικά πληροφοριακά συστήματα, εσωτερικός έλεγχος, λήψη αποφάσεων, ελεγκτική

Abstract

The present thesis examines accounting information systems and their contribution to internal control and decision making. Accounting information systems are a modern business tool worldwide and are directly related to the work and the role of the internal auditor. Moreover, the information that emerges through the accounting information systems is used in the decision-making process by managers. At the same time in the literature the issue of the use of accounting information systems attracts the interest of many researchers. For the above reasons, the purpose of this paper is to examine accounting information systems and their contribution to internal control and decision making. A structured questionnaire was used for the purposes of the research and the results of the empirical research showed that there is a positive and statistically significant relationship between internal control and the effectiveness of the accounting information system in the Greek private sector companies that participated in the sample. Furthermore, it appears that there is a positive and statistically significant relationship between the efficiency of the accounting information system and the decision-making of the management of Greek companies.

Keywords: accounting information systems, internal audit, decision making, auditing

Λίστα Πινάκων

Πίνακας 4 1 Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Κίνδυνοι ιών &hacking	36
Πίνακας 4 2 Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Διακοπές ρεύματος/ ηλεκτρικής τροφοδότησης	37
Πίνακας 4 3 Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Απώλεια δεδομένων	38
Πίνακας 4 4 Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Υψηλό κόστος	39
Πίνακας 4 5 Μέτρα προφύλαξης: Προφυλάξεις και μέτρα έναντι ιών &hacking	39
Πίνακας 4 6 Μέτρα προφύλαξης: Αρχείο backup	40
Πίνακας 4 7 Μέτρα προφύλαξης: Αλλαγή κωδικών πρόσβασης	41
Πίνακας 4 8 Εσωτερικός έλεγχος & πληροφοριακά συστήματα: Ρόλος εσωτερικού ελεγκτή 1	42
Πίνακας 4 9 Εσωτερικός έλεγχος & πληροφοριακά συστήματα: Ρόλος εσωτερικού ελεγκτή 2	42
Πίνακας 4 10 Εσωτερικός έλεγχος & πληροφοριακά συστήματα: Ρόλος εσωτερικού ελεγκτή 3	43
Πίνακας 4 11 Εσωτερικός ελεγκτής: Ηθική	44
Πίνακας 4 12 Εσωτερικός ελεγκτής: Επαγγελματικές αρχές	45
Πίνακας 4 13 Εσωτερικός ελεγκτής: Συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα εσωτερικού ελέγχου	46
Πίνακας 4 14 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 1	46
Πίνακας 4 15 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 2	47
Πίνακας 4 16 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 3	48
Πίνακας 4 17 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 4	49
Πίνακας 4 18 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 5	49
Πίνακας 4 19 Μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων 1	50
Πίνακας 4 20 Μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων 2	51
Πίνακας 4 21 Μείωση λειτουργικού κινδύνου 1	52
Πίνακας 4 22 Μείωση λειτουργικού κινδύνου 2	52
Πίνακας 4 23 Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων 1	53
Πίνακας 4 24 Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων 2	54
Πίνακας 4 25 Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων 1	55
Πίνακας 4 26 Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων 2	56
Πίνακας 4 27 Συσχετίσεις 1	56
Πίνακας 4 28 Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία 1	57
Πίνακας 4 29 Συσχετίσεις 2	58
Πίνακας 4 30 Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία 2	59

Λίστα Γραφημάτων

Γράφημα 3 1 Φύλο	33
Γράφημα 3 2 Επίπεδο εκπαίδευσης	33
Γράφημα 3 3 Εργασιακή εμπειρία	35

Ευχαριστίες

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτρια της παρούσας διπλωματικής εργασίας, κ. Κουρδούμπαλου Σταυρούλα, για την καθοδήγηση , την υποστήριξη και τις πολύτιμες συμβουλές της σε όλη τη διάρκεια εκπόνησής της.

Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς το διευθυντή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος κ. Θεοφάνη Καραγιώργο, αλλά και στο διδακτικό προσωπικό συνολικά, για τις γνώσεις και την καθοδήγηση που μου προσέφεραν καθ' όλη τη διάρκεια των μαθημάτων.

Τέλος, ένα τεράστιο «ευχαριστώ» οφείλω στους αγαπημένους μου ανθρώπους και την οικογένειά μου, που με στήριξαν ηθικά και ψυχολογικά όλο αυτό το χρονικό διάστημα.

Περιεχόμενα

<u>Κεφάλαιο 1 Εισαγωγή</u>	1
<u>1.1.Ορισμοί και Έννοιες</u>	1
<u>1.2. Σημασία Έρευνας</u>	4
<u>1.3. Σκοπός</u>	5
<u>1.4. Δομή Εργασίας</u>	6
<u>Κεφάλαιο 2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση</u>	8
<u>2.1.Εμπόδια εφαρμογής λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων</u>	8
<u>2.2.Λογιστική</u>	8
<u>2.3.Εσωτερικός έλεγχος</u>	10
<u>2.4.Λογιστικά πληροφοριακά συστήματα</u>	17
<u>2.5.Διαδικασία λήψης αποφάσεων</u>	27
<u>Κεφάλαιο 3 Μεθοδολογία</u>	30
<u>3.1.Επιλογή Μεθόδου</u>	30
<u>3.2.Ερευνητικό Εργαλείο</u>	31
<u>3.3. Δείγμα</u>	33
<u>Κεφάλαιο 4 Αποτελέσματα</u>	36
<u>4.1. Περιγραφική Στατιστική Ανάλυση</u>	36
<u>4.2. Έλεγχοι συσχετίσεων</u>	56
<u>Κεφάλαιο 5 Συμπεράσματα</u>	60
<u>Βιβλιογραφία</u>	63
<u>Παράρτημα – Ερωτηματολόγιο</u>	71

Κεφάλαιο 1 Εισαγωγή

1.1. Ορισμοί και Έννοιες

Τα Λογιστικά πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα μέσο για την απόκτηση έγκαιρης και αξιόπιστης πληροφόρησης που απαιτείται για να μπορεί η διοίκηση να λάβει σημαντικές αποφάσεις. Η τυποποίηση που προσφέρουν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα εξυπηρετεί στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών και κατ' επέκταση στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της αποτελεσματικότητας.

Σύμφωνα με τους Wilkinson et al. (1999) τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα αφορούν μια ενοποιημένη δομή της επιχείρησης η οποία χρησιμοποιεί φυσικούς πόρους για τη μετατροπή των οικονομικών στοιχείων σε λογιστικές πληροφορίες. Σύμφωνα με τους Gelinas et al. (2005) τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα μέρος του πληροφοριακού συστήματος διοίκησης που στοχεύει στην συλλογή, επεξεργασία και αναφορά πληροφοριών σχετικών με τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

Η εποχή των πληροφοριακών εφαρμογών ξεκινά τη δεκαετία του 1980 (information – communication application area). Τα Πληροφοριακά Συστήματα έχουν πλέον δυνατότητα υποστήριξης στρατηγικών αποφάσεων που αφορούν τα ανώτερα διοικητικά στελέχη και οι οποίες δεν είναι επαναλαμβανόμενες, ούτε μπορούν να δομηθούν με συγκεκριμένο τρόπο. Πρόκειται για τα Συστήματα Υποστήριξης Διοίκησης (Management Support Systems) τα οποία περιλαμβάνουν τα Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων (Decision Support Systems), τα Έμπειρα Συστήματα (Expert Systems) και τα Στρατηγικά Πληροφοριακά Συστήματα (Strategic Information Systems) (Ταραμπάνης, Φραγκίδης, 2005).

Με βάση τους ορισμούς για τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα γίνεται κατανοητό πως αποτελούν μια συνεκτική οργανωτική δομή που συνδέει διαδικασίες και μεθόδους, στοιχεία και δραστηριότητες αφενός για την παροχή πληροφοριών που διευκολύνουν τους αρμόδιους στη λήψη αποφάσεων και αφετέρου για την υποστήριξη της λήψης αυτών των αποφάσεων. Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα διακρίνονται στα εξής υποσυστήματα (Hall, 2011):

- Σύστημα επεξεργασίας συναλλαγών: Αφορά στις καθημερινές επιχειρηματικές λειτουργίες μέσα από έγγραφα και αναφορές που μετατρέπουν τα οικονομικά γεγονότα σε χρηματοοικονομικές συναλλαγές στα λογιστικά βιβλία. Ακόμη, εξυπηρετεί στη διανομή της απαραίτητης πληροφορίας για την υποστήριξη της καθημερινής λειτουργίας.
- Σύστημα γενικού καθολικού/ χρηματοοικονομικής αναφοράς: Αφορά στοιχεία συναλλαγών που ενημερώνουν το γενικό ημερολόγιο. Περιλαμβάνονται πληροφορίες για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, τις φορολογικές δηλώσεις και όσες αναφορές ορίζει ο νόμος.
- Σύστημα διοικητικής αναφοράς: Παρέχει εσωτερικές οικονομικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη διαχείριση μιας επιχείρησης. Μέσα σε αυτά περιλαμβάνονται οι αναφορές επίδοσης που περιλαμβάνει πληροφορίες οι οποίες χρησιμοποιούνται στη λήψη αποφάσεων.

Τα μοντέλα που συναντώνται σε λογιστικά πληροφοριακά συστήματα είναι τα εξής:

1. Μοντέλο χειροκίνητων διαδικασιών: Παραδοσιακά οι εργαζόμενοι καταχωρούν χειροκίνητα παραγγελίες, πληροφορίες για την αποθήκευση υλικών, τη διανομή των προϊόντων κ.ά. (Hall, 2011). Σήμερα δεν χρησιμοποιούνται τόσο εκτεταμένα αλλά μπορούν σε εισαγωγικό στάδιο στο πλαίσιο εργασίας σε μια επιχείρηση να χρησιμοποιούνται εκπαιδευτικά για την κατανόηση και ανάλυση των διαδικασιών που λαμβάνουν χώρα.
2. Μοντέλο επίπεδων αρχείων: Η προσέγγιση επίπεδου αρχείου (flat –file) αφορά τα συστήματα παλιού τύπου που περιγράφουν ένα περιβάλλον στο οποίο υπάρχουν μεμονωμένα αρχεία δεδομένων που δεν σχετίζονται το ένα με το άλλο. Σε αυτή την περίπτωση η επεξεργασία δεδομένων δεν υλοποιείται μέσω συστημάτων αλλά μέσα από διαφορετικά και μεμονωμένα προγράμματα ή εφαρμογές. Για κάποιες επιχειρήσεις που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να αντεπεξέλθουν σε κάποιο λογισμικό, αποτελεί μια οικονομική και αποτελεσματική λύση. Κάθε χρήστης διαθέτει δικό του χώρο δεδομένων όπου αποθηκεύει και επεξεργάζεται δεδομένα. Ωστόσο, δημιουργούνται προβλήματα εγκυρότητας των πληροφοριών, συλλογής των δεδομένων και ενημέρωσής τους.
3. Μοντέλο βάσης δεδομένων: Πρόκειται για λογισμικό που γνωρίζει τις ανάγκες κάθε χρήστη, τον εξουσιοδοτεί με συγκεκριμένα δικαιώματα και επιτρέπει την

πρόσβασή του σε στοιχεία και πληροφορίες με βάση αυτά. Υπάρχει όμως για όλους τους χρήστες μια κοινή βάση δεδομένων γεγονός που διευκολύνει την επικαιροποίηση των πληροφοριών, την απλή ενημέρωση των στοιχείων με μια μόνο καταχώρηση για όλους και την εξάλειψη δεδομένων περιττών. Το μοντέλο αυτό παρουσιάζει το πλεονέκτημα της μεμονωμένης αποθήκευσης, της ενιαίας ενημέρωσης και της ακρίβειας της πληροφόρησης.

4. Μοντέλο πόρων, γεγονότων και πρακτόρων: Αποτελεί ένα λογιστικό πλαίσιο εντός του οποίου αποτυπώνονται οι πόροι, τα γεγονότα και οι πράκτορες δηλαδή οι χρήστες καθώς και οι μεταξύ τους σχέσεις. Τα βήματα που ακολουθούνται σε αυτό το μοντέλο περιλαμβάνουν τον αρχικό προσδιορισμό των γεγονότων, τον καθορισμό των πόρων, τον προσδιορισμό των πρακτόρων που εμπλέκονται σε κάθε συναλλαγή και τον προσδιορισμό των σχέσεων που προκύπτουν μέσα από γεγονότα.
5. Μοντέλο διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων: Ενσωματώνει νέες τεχνολογίες για τη διαχείριση των πελατών, των πρώτων υλών και των έτοιμων προϊόντων με τη χρήση μιας ενιαίας βάσης δεδομένων στην οποία καταχωρούνται όλες οι συναλλαγές, οι λογιστικές και μη λογιστικές πληροφορίες και διαδικασίες. Πρόκειται για ένα μοντέλο ολοκληρωμένο που λειτουργεί σε πραγματικό χρόνο με συνεπή εμφάνιση και κοινή υποστήριξη όλων των εφαρμογών της επιχείρησης.

Σύμφωνα με τους Νεγκάκη & Ταχυνάκη (2017) κατά την ανάπτυξη των πληροφοριακών συστημάτων μιας επιχείρησης πρέπει να καταγράφεται ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο που θα προσδιορίζει το ευρύτερο πλαίσιο λειτουργίας του διοικητικού ελέγχου, θα επιτρέπει την ανάπτυξη εφαρμογών που συμπληρώνουν τα υπάρχοντα συστήματα της επιχείρησης, θα περιλαμβάνει μικρότερα σχέδια βραχυχρόνιας διάρκειας για την επεξεργασία και το συντονισμό των δεδομένων, θα κατανέμει ευθύνες και θα επιτρέπει την τακτική αξιολόγηση.

Σήμερα οι επιχειρήσεις διαθέτουν κάποιο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα στην πλειοψηφία τους το οποίο συνήθως αφορά κάποιο σύστημα σχεδιασμού επιχειρησιακών πόρων (Enterprise Resources Planning – ERP). Πρόκειται για ένα σύστημα μηχανοργάνωσης που επιτρέπει την παρακολούθηση των συναλλαγών σε όλες τις λειτουργίες μιας σύγχρονης επιχείρησης.

1.2. Σημασία Έρευνας

Πολλές έρευνες εστιάζουν στην ανάπτυξη, τον σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητα των λογιστικών συστημάτων πληροφόρησης (Grabski et al., 2011). Προς το παρόν οι απόψεις των λογιστών σχετικά με την αποτελεσματικότητα των λογιστικών συστημάτων πληροφόρησης δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς (Aoun et al., 2010). Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει τις απόψεις των λογιστών σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των λογιστικών συστημάτων πληροφόρησης και του ρόλου που διαδραματίζουν στον εσωτερικό έλεγχο και στη λήψη αποφάσεων.

Η παρούσα διπλωματική εργασία καλύπτει την ανάγκη συνδυασμού της λογιστικής και των πληροφοριακών συστημάτων μέσα από την εξέλιξη της τεχνολογίας που έχει επιτρέψει το συνδυασμό αυτών των δύο γνωστικών αντικειμένων σε συνδυασμό με την καλύτερη και ασφαλέστερη παρακολούθηση των συναλλαγών της επιχείρησης. Εξετάζεται η συνδρομή των πληροφοριακών συστημάτων στη λογιστική διαχείριση των συναλλαγών της επιχείρησης και ο ρόλος που διαδραματίζει ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα στην εφαρμογή του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και στη λήψη αποφάσεων. Τα σύγχρονα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα πρέπει να είναι γρήγορα και αποτελεσματικά, αλλά και να ταιριάζουν στον κλάδο και τις απαιτήσεις της επιχείρησης. Οι πελάτες μπορεί να αντιμετωπίσουν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα της επιχείρησης ως μέσο προστιθέμενης αξίας.

Μια επιχείρηση η οποία προσπαθεί να επιβιώσει στο σύγχρονο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον πρέπει να εξετάσει τη σχέση μεταξύ της ζήτησης των προϊόντων και υπηρεσιών της και της προσφοράς τους. Αυτό συνεπάγεται την ανάγκη κατανόησης της δομής και των επιπέδων της επιχείρησης, των τάσεων που υπάρχουν, καθώς και των διακυμάνσεων στο κόστος και κατ' επέκταση στα έξοδα που πραγματοποιεί. Για αυτό η επιχείρηση πρέπει να προσδίδει αξία στα λογιστικά συστήματα και να συγκεντρώνει πληροφορίες ακριβείς και πλήρεις ώστε να υπάρχει αξιοπιστία και να διευκολύνεται η λήψη αποφάσεων από τη διοίκηση (Lahutta & Wronski, 2015).

Η σημασία της έρευνας είναι μεγάλη, καθώς δεν υπάρχουν πολλές έρευνες στη βιβλιογραφία που να αντιμετωπίζουν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα ως ανεξάρτητη μεταβλητή που επηρεάζει τον εσωτερικό έλεγχο ή και τη λήψη αποφάσεων από τη διοίκηση. Έτσι, η παρούσα διπλωματική εργασία διερευνά ένα ζήτημα πρωτότυπο και προσδοκείται να συνδράμει στην θεωρητική και εμπειρική βιβλιογραφία.

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να εξετάσει τον αντίκτυπο των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων στην εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου και στη λήψη αποφάσεων από τη διοίκηση των ελληνικών επιχειρήσεων. Όταν μια επιχείρηση δεν παρακολουθεί επαρκώς τη λειτουργία ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος μέσα από την εποπτεία των ατόμων που το χρησιμοποιούν και έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες, δεν μπορεί να είναι βέβαιη για τα αποτελέσματα που παρέχει το σύστημα ούτε και για την ορθή αποτύπωση της χρηματοοικονομικής της κατάστασης. Επιπλέον, τα δεδομένα κινδυνεύουν να υποστούν χειραγώγηση για ίδιον όφελος ή να υπάρξουν λάθη και παραλείψεις ακούσια.

1.3. Σκοπός

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη σχέση των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων με τον εσωτερικό έλεγχο και τη λήψη αποφάσεων από την πλευρά της διοίκησης. Στις μέρες μας οι σύγχρονες επιχειρήσεις εφαρμόζουν ορισμένες πρακτικές και κάποιους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους της επιχείρησης. Υποστηρίζεται από σύγχρονες έρευνες πως τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα μπορούν να επηρεάσουν θετικά τη λήψη αποφάσεων μέσα από την επιτυχή αποτύπωση των οικονομικών συναλλαγών της επιχείρησης, τη συμμόρφωση με τους νόμους και τους κώδικες δεοντολογίας της επιχείρησης και την παρουσίαση των σημαντικών στοιχείων που προκύπτουν από τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων που συγκεντρώνονται (Susanto, 2013).

Ένα ερευνητικό ερώτημα που τίθεται στη βιβλιογραφία αφορά στο αν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα βελτίωσαν την εργασία του λογιστή και αν οι λογιστές τα θεωρούν αξιόπιστα. Τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας έρευνας είναι οι εξής:

1: Υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου και της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος στις ελληνικές επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα.

2: Υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και της λήψης αποφάσεων της διοίκησης των ελληνικών επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.

1.4. Δομή Εργασίας

Η παρούσα εργασία ολοκληρώνεται σε πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται ορισμένοι ορισμοί και χρήσιμες έννοιες για τα εξεταζόμενα ζητήματα, η σημασία της έρευνας, ο σκοπός της, τα ερευνητικά ερωτήματα που θα εξεταστούν θεωρητικά και εμπειρικά και η δομή της εργασίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η βιβλιογραφική επισκόπηση. Συγκεκριμένα, παρουσιάζεται ο όρος της λογιστικής όπως αυτή εφαρμόζεται στις σύγχρονες ελληνικές επιχειρήσεις, ο εσωτερικός έλεγχος μέσα από το νομικό πλαίσιο εφαρμογής του, τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούν οι σύγχρονες ελληνικές επιχειρήσεις, τα εμπόδια εφαρμογής τους και η διαδικασία λήψης αποφάσεων από τη διοίκηση.

Το τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζει τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Συγκεκριμένα, εξηγείται ο λόγος επιλογής της ποσοτικής πρωτογενούς έρευνας, αναλύεται το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε και ο τρόπος ανάλυσης των δεδομένων που προκύπτουν από τη συλλογή ερωτηματολογίων που διανεμήθηκαν.

Το τέταρτο κεφάλαιο αφορά στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας μέσα από την χρήση περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης με το στατιστικό πακέτο SPSS 20.0.

Το πέμπτο κεφάλαιο της εργασίας παραθέτει τα συμπεράσματα που προκύπτουν, τους περιορισμούς με τους οποίους διεξήχθη η έρευνα καθώς και προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.

Κεφάλαιο 2 Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1.Εμπόδια εφαρμογής λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων

Ο συνδυασμός της πληροφορικής και της λογιστικής αποτελεί ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό εργαλείο για τις σημερινές επιχειρήσεις σε όλους τους κλάδους (Ahmad, 2012). Η λογιστική πληροφόρηση θεωρείται απαραίτητη, αλλά τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα έχουν κυμαινόμενη αποτελεσματικότητα και σχετικά υψηλό κόστος γεγονός που επηρεάζει και τη λειτουργία και τις επιλογές των επιχειρήσεων (Dorling & Simms, 1992).

Τα περισσότερα προβλήματα των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων προκύπτουν από την έλλειψη επικοινωνητικού σχεδιασμού λόγω της τεράστιας προόδου που έχει επιτευχθεί τον τελευταίο καιρό στον τομέα της τεχνολογίας και στην ανάπτυξη συστημάτων για τις ανάγκες των επιχειρήσεων (Deutsch & Willis, 1988).

2.2.Λογιστική

Σύμφωνα με τους Llewellyn&Milne (2007) η λογιστική είναι το εργαλείο με το οποίο χρηματοοικονομικά δεδομένα απεικονίζονται ώστε να περιγράψουν υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία ενός φυσικού ή ενός νομικού προσώπου. Η λογιστική βασίζεται σε μια σειρά από κανόνες που απεικονίζουν αριθμητικά τα δεδομένα που αφορούν τις οικονομικές συναλλαγές της επιχείρησης (Καραγιώργος & Παπαδόπουλος, 2006). Η λογιστική σήμερα συνδυάζει την εφαρμογή και τις αρχές των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) προκειμένου η επιχείρηση να εφαρμόζει σύγχρονα εργαλεία και μεθόδους που της επιτρέπουν να ανταγωνίζεται τις υπόλοιπες του κλάδου. Η εφαρμογή ενός ενιαίου πλαισίου όπως αυτό που προτείνουν τα ΔΠΧΑ εξυπηρετεί στην σύγκριση των αποτελεσμάτων με άλλες επιχειρήσεις του κλάδου και προσφέρει μια ευκαιρία στους πιθανούς ενδιαφερόμενους της επιχείρησης να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη άποψη σχετικά με τα χρηματοοικονομική θέση της.

Σύμφωνα με τους Garrison et al. (2012) μια κατηγοριοποίηση της γενικής λογιστικής είναι σε διοικητική και χρηματοοικονομική. Η πρώτη σχετίζεται με τη συγκέντρωση και ανάλυση δεδομένων που αφορούν στη λήψη αποφάσεων της διοίκησης για την

καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης και την εποπτεία της. Η άλλη αφορά τη συγκέντρωση στοιχείων και την παροχή πληροφόρησης σε ενδιαφερόμενους που δεν εντάσσονται στο πλαίσιο λειτουργίας της επιχείρησης.

Οι γενικές λογιστικές αρχές που εφαρμόζονται στις ελληνικές επιχειρήσεις ορίζονται από το Ν. 4308/2014 που αφορά στα ελληνικά λογιστικά πρότυπα. Σύμφωνα με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα (ΕΛΠ) οι επιχειρήσεις στην χώρα συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις με γνώμονα την ακρίβεια, τη σαφήνεια και τη χρήση αρχών όπως η αρχή του δεδουλευμένου, της συνέχισης της οικονομικής δραστηριότητας, της εύλογης αξίας και άλλων (Νεγκάκης, 2015). Σύμφωνα με το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο η κοστολόγηση αφορά τη διαδικασία που ασχολείται με τον προσδιορισμό του κόστους ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας με βάση την καταγραφή και τον επιμερισμό των δαπανών της επιχείρησης. Η κοστολόγηση καθορίζει την ορθή τιμολόγηση των προϊόντων και υπηρεσιών της επιχείρησης.

Σύμφωνα με σύγχρονες έρευνες μια επιχείρηση χρησιμοποιεί σήμερα κυρίως παραδοσιακές τεχνικές λογιστικής διαχείρισης, αλλά ταυτόχρονα υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για νέες διαδικασίες (Algelakis et al., 2010). Σήμερα όμως οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν ακόμη πιο έντονο ανταγωνισμό και οδηγούνται στην εφαρμογή νέων συστημάτων λογιστικής και εποπτείας ώστε να ανταπεξέλθουν στο σύγχρονο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον που μεταβάλλεται συνεχώς και να δημιουργήσουν ή να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (Sanchez&Sensini, 2017).

Η αλληλεπίδραση της πληροφορικής και των σύγχρονων λογιστικών συστημάτων είναι κάτι νέο στη σύγχρονη έρευνα. Οι Diavastis et al. (2016) εξέτασαν την αλληλοεπίδραση της ικανοποίησης των χρηστών λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και της χρήσης της μεθόδου ABC στην κοστολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών στην οικονομική επίδοση μιας επιχείρησης και κατέληξαν στο συμπέρασμα πως σε περίπτωση που η μέθοδος ABC προκαλεί την ικανοποίηση των χρηστών, τότε η οικονομική επίδοση της επιχείρησης γνωρίζει αύξηση.

Το λογιστικό σύστημα καταγράφει και παρουσιάζει με κατανοητό τρόπο στοιχεία που χαρακτηρίζονται από ακρίβεια και ορθότητα όσον αφορά την χρηματοοικονομική

κατάσταση της επιχείρησης. Τα πληροφοριακά συστήματα επεξεργασίας λογιστικών πληροφοριών έχουν οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου. Αρχικά, έχει μειωθεί ο χρόνος και η συνήθης εργασία που λάμβανε χώρα καθημερινά για τη μη αυτόματη καταγραφή των συναλλαγών. Οι περισσότερες αντίστοιχες λειτουργίες γίνονται πλέον πιο αυτοματοποιημένα γεγονός που εξοικονομεί χρόνο που μπορεί να αφιερωθεί στον εσωτερικό έλεγχο και την καλύτερη ανάλυση δεδομένων (Alwashah & Al – karabsheh, 2021).

Ακόμη, τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα έχουν συνεισφέρει στην ανάπτυξη της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου. Η μελέτη συστημάτων, η ανάπτυξη προϋπολογισμών, η επεξεργασία των συστάσεων που επηρεάζουν τις διοικητικές αποφάσεις για διαφορετικές πτυχές της οικονομικής δραστηριότητας αποτελούν ορισμένες εκφάνσεις επιρροής του εσωτερικού ελέγχου από τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα (Salamzadeh, 2020).

2.3.Εσωτερικός έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί μια διοικητική διαδικασία που περιέχει τον έλεγχο της ακρίβειας συναλλαγών, τον έλεγχο των πληρωμών, την καταγραφή και αποτύπωση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και την υποβολή χρηματοοικονομικών εκθέσεων. Η ανάγκη για διαφάνεια σήμερα αυξάνεται και αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο εσωτερικός έλεγχος να αποτελεί αναγκαίο εργαλείο. Σύμφωνα με τους Νεγκάκη & Ταχυνάκη (2013) η ελεγκτική αφορά στον έλεγχο διαδικασιών και τεχνικών που λαμβάνουν χώρα σε μια επιχείρηση μέσα στο οικονομικό έτος και εκτελούνται από μια σειρά ανθρώπων που δεν εξαρτώνται από την επιχείρηση.

Σύμφωνα με όσα ορίζει ο Ν. 4795/2021 ο εσωτερικός έλεγχος εκφράζεται ως μια ανεξάρτητη, βεβαιωτική και συμβουλευτική δράση που έχει σχεδιαστεί προκειμένου να παράσχει αξία και να οδηγή την επιχείρηση σε ανάπτυξη και βελτίωση (IIA, 2012). Με βάση τον INTOSAI (2004) ο εσωτερικός έλεγχος εξαρτάται από τη σχέση αναφοράς του ελεγκτή. Απώτερος στόχος του εσωτερικού ελέγχου είναι η επίτευξη των στόχων της επιχείρησης μέσα από επαγγελματισμό, συστηματικότητα, αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας με βάση την ανατροφοδότηση που προκύπτει και τη διαχείριση κινδύνων.

Στην Ελλάδα το πρώτο οργανωμένο σύστημα ελεγκτών θεσμοθετήθηκε με το Ν. 5076/2931 (ΦΕΚ 186/Α/07-7-1931) ενώ αργότερα με το Π.Δ. 226/1992 (ΦΕΚ 120/Α/14-7-1992) συστάθηκε το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Ο Ν. 3016/2002 (ΦΕΚ 110/Α/17-5-2002) καθιστά υποχρεωτικό τον έλεγχο των εισηγμένων επιχειρήσεων.

Ο Ν. 3492/2006 (ΦΕΚ 210/Α/05-10-2006) ορίζει τον εσωτερικό έλεγχο ως την ανεξάρτητη ελεγκτική και συμβουλευτική δραστηριότητα παροχής διαβεβαίωσης για την επάρκεια των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ενός φορέα προκειμένου αυτός να βελτιώσει τις λειτουργίες του και να επιτύχει τους στόχους του με τη χρήση δομημένων και συστημικών μεθόδων. Ο εσωτερικός έλεγχος διευρύνεται ως προς την εφαρμογή του με το Ν. 3871/2010 (ΦΕΚ 141/Α/17-8-2010) ώστε να εφαρμόζεται σε όλους τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης.

Σήμερα ο Ν. 4795/2021 ορίζει τα ζητήματα εσωτερικού ελέγχου στην Ελλάδα. Ο εσωτερικός έλεγχος χαρακτηρίζεται από ανεξαρτησία και ποιότητα εργασιών. Αυτή επιτυγχάνεται με την απρόσκοπτη πρόσβαση των ελεγκτών σε όλα τα αρχεία, έγγραφα και χώρους της επιχείρησης και με την συνεργασία όλων των εργαζομένων σε αυτήν. Η συνεργασία αυτή βασίζεται στην εχεμύθεια και στην ευθύνη διαφύλαξης του απορρήτου των στοιχείων που γνωστοποιούνται στους ελεγκτές.

Καθώς η λειτουργία των επιχειρήσεων ποικίλλει ανάλογα με τις δραστηριότητές τους, ο εσωτερικός έλεγχος αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται από τη δομή των επιχειρήσεων και σύμφωνα με το εκάστοτε εθνικό νομικό πλαίσιο. (Kinney, 2000).

Σύμφωνα με τους Barišić & Tušek (2016) ο εσωτερικός έλεγχος στοχεύει στην ενίσχυση και προστασία της αξίας της επιχείρησης με την παροχή αντικειμενικής και αξιολογημένης με βάση τους κινδύνους διαβεβαίωσης με την απαραίτητη συμβουλευτική και πληροφόρηση. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδας οι αρχές που εφαρμόζονται στην άσκηση του εσωτερικού ελέγχου είναι οι εξής: ακεραιότητα, επάρκεια ικανοτήτων και δέουσας επαγγελματικής επιμέλειας, αντικειμενικότητα, εναρμόνιση με στόχους και στρατηγικές, δέσμευση στην ποιότητα,

προσπάθεια συνεχούς βελτίωσης και ανάπτυξης, παροχή διασφάλισης με βάση τους αξιολογημένους κινδύνους, προαγωγή επιχείρησης, διορατικότητα.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αφορά μια σειρά διαδικασιών σχεδιασμένες να παρέχουν στη διοίκηση εύλογη βεβαιότητα πως οι λογιστικές πληροφορίες που παρέχονται από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα είναι αξιόπιστες και διατίθενται έγκαιρα (Guan, 2006). Ο εσωτερικός έλεγχος λειτουργεί ως δικλείδα ασφαλείας για τη διοίκηση την οποία συνδράμει στην επίτευξη των στόχων της διασφαλίζοντας την κατά το δυνατό συστηματική και αποτελεσματική χρήση του συστήματος συνυπολογίζοντας τη συμμόρφωση με τις πολιτικές διαχείρισης, την πρόληψη σφαλμάτων και περιστατικών εξαπάτησης, την ακρίβεια και πληρότητα λογιστικών αρχείων, τη διατήρηση περιουσιακών στοιχείων και την έγκαιρη προετοιμασία αξιόπιστων χρηματοοικονομικών πληροφοριών (Neogy, 2014).

Κύριος στόχος του εσωτερικού ελέγχου είναι η διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, η εξέταση της ακρίβειας των λογιστικών, διαχειριστικών και επιχειρησιακών δεδομένων (Fakhimuddin, 2018). Ακόμη, στόχος είναι η πρόληψη τυχαίων ή ανεπιθύμητων ζητημάτων που μπορεί να λάβουν χώρα στην επιχείρηση. Κατά την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου εξυπηρετείται και η διαδικασία λήψης αποφάσεων. Μια πληροφορία που έχει ελεγχθεί από την ανώτατη διοίκηση γιατί ο εσωτερικός έλεγχος επέστησε την προσοχή της μπορεί να επηρεάσει κάποια σημαντική απόφαση. Η λήψη αποφάσεων αποτελεί το κλειδί για τις δραστηριότητες της διοίκησης και τον τρόπο αντιμετώπισης του εσωτερικού ελέγχου.

Η σημασία του εσωτερικού ελέγχου είναι αδιαμφισβήτητη, καθώς αποτελεί ένα μέσο διασφάλισης της ορθής εφαρμογής των καθιερωμένων χρηματοοικονομικών πολιτικών και συνεπώς εξυπηρετεί στην επίτευξη στόχων της επιχείρησης με γνώμονα την αξιοπιστία και δίκαιη αποτύπωση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Με την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου προστατεύονται τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης από πιθανή χειραγώγηση και κακή χρήση. Η διοίκηση λαμβάνει υπόψη της τα αποτελέσματα του εσωτερικού ελέγχου ώστε να εντοπίσει αδυναμίες και να εργαστεί για τη διόρθωση και επεξεργασία των αναφορών των εσωτερικών ελεγκτών.

Η διαδικασία εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου αποκαλύπτει ελαττώματα και ελλείψεις στις διοικητικές διαδικασίες και αναδεικνύει τα άτομα που είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή αυτών των διαδικασιών και την επιτυχία του εγχειρήματος. Οι εσωτερικοί ελεγκτές βοηθούν στην διόρθωση των διαδικασιών και των αποκλίσεων κατά την διάρκεια της εφαρμογής των στόχων (Bassiouni, 2009).

Οι διαδικασίες του εσωτερικού ελέγχου στο πλαίσιο ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος διακρίνονται στον έλεγχο των εφαρμογών και τον γενικό έλεγχο:

- Εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου: Τα διεθνή πρότυπα ελεγκτικής εφαρμόζονται ως βάση του ελέγχου για τις λειτουργίες που χειρίζεται το σύστημα επεξεργασίας δεδομένων με στόχο την επίτευξη της ακεραιότητας των διαδικασιών καταγραφής, επεξεργασίας δεδομένων και σύνταξης αναφορών.
- Διαδικασίες γενικού ελέγχου: Αφορούν στον έλεγχο της εισροής επεξεργασίας και εξαγωγής λογιστικών δεδομένων που αφορούν τις οικονομικές συναλλαγές της επιχείρησης με βάση τις δραστηριότητές της (Lutfi, 2009). Κάποιοι ερευνητές πιστεύουν πως στόχος του ελέγχου είναι να προσεγγίσει αξιόπιστες πληροφορίες και να παράσχει έναν βαθμό διασφάλισης της προστασίας των διαδικασιών καταγραφής, επεξεργασίας δεδομένων και αναφοράς, καθώς αποτελείται από το στάδιο ελέγχου των εισροών, το στάδιο ελέγχου της επεξεργασίας δεδομένων και το στάδιο ελέγχου των εκροών. Ο γενικός έλεγχος στοχεύει στην ανάπτυξη της παραγωγικής αποδοτικότητας, στην προστασία των πόρων της επιχείρησης από την κακή χρήση και στη διασφάλιση της εφαρμογής των πολιτικών και των στόχων που θέτει η διοίκηση.

Όσον αφορά στις δραστηριότητες ελέγχου τα ERP διευκολύνουν τον έλεγχο, καθώς προσφέρουν πληθώρα εργαλείων διασταύρωσης στοιχείων και πληροφοριών, ενσωματώνοντας δυνατότητες επιπλέον εγκρίσεων και υπογραφών για την συνέχιση της δραστηριότητας. Επιπλέον, τα ERP επιτρέπουν τη διαφορετική δικαιοδοσία χρηστών. Όσον αφορά στην παρακολούθηση οι παράμετροι οριοθετούνται από το σύστημα με βάση την καθοδήγηση της διοίκησης και υπάρχει επαρκής έλεγχος. Όσον αφορά στην πληροφόρηση και επικοινωνία, ακολουθείται η σύγχρονη νομοθεσία και υπάρχει συνδεσιμότητα με ηλεκτρονική αλληλογραφία και άλλα συστήματα επικοινωνίας και ενημέρωσης που τυχόν διαθέτει η επιχείρηση.

Σύμφωνα με τους Romney & Steinbart (2015) η ανάπτυξη ενός συστήματος εσωτερικού ελέγχου απαιτεί την πλήρη κατανόηση των δυνατοτήτων και των κινδύνων τεχνολογίας που σχετίζονται με την πληροφορική, καθώς και τον τρόπο χρήσης της πληροφορικής για την επίτευξη των στόχων που θέτει ο έλεγχος. Το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αποτελεί το πιο σημαντικό εργαλείο και μηχανισμός στην αποτελεσματικότητα της διαχείρισης αποφάσεων και του ελέγχου.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο 2100 η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου διεξάγει εκτιμήσεις και συμβάλλει στη βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης των κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών διακυβέρνησης. Η διαδικασία διαχείρισης κινδύνου αποτελεί μια διαδικασία περίπλοκη κατά την οποία αναγνωρίζονται, αξιολογούνται και γίνονται αντικείμενο διαχείρισης οι κίνδυνοι ώστε να παρασχεθεί εύλογη διαβεβαίωση επίτευξης των στόχων της επιχείρησης. Η διαχείριση των κινδύνων αποτελεί ευθύνη και αρμοδιότητα της διοίκησης ενώ και η Επιτροπή Ελέγχου εποπτεύει τη διαδικασία που ακολουθείται για τη διαχείριση των κινδύνων.

Από νωρίς στη βιβλιογραφία το ζήτημα των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων κέντρισε το ενδιαφέρον των ερευνητών που ασχολούνται με την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των επιχειρήσεων. Οι Rishel & Ivancevich (2003) βρήκαν πως οι εσωτερικοί ελεγκτές μπορούν και πρέπει να εστιάσουν στη διαμόρφωση των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και στην υλοποίηση και εφαρμογή νέας τεχνολογίας πληροφορικής για την παρακολούθηση των λογιστικών διαδικασιών της επιχείρησης προκειμένου να διασφαλιστεί η καταλληλότητα των ελέγχων. Για αυτό οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να συνεργάζονται στενά και εποικοδομητικά με το τμήμα πληροφορικής ή και τεχνολογίας της επιχείρησης ώστε οι τυχόν αλλαγές, προσαρμογές και τροποποιήσεις των συστημάτων να αποτελούν αποτέλεσμα της μεταξύ τους συνεργασίας.

Ο εσωτερικός ελεγκτής καλείται να μάθει να χρησιμοποιεί τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιεί η επιχείρηση, να χειρίζεται ειδικούς μηχανισμούς ελέγχου και εφαρμογών και να αρχειοθετεί με τρόπο αποδοτικό τα αρχεία που απαιτούνται για την εκτέλεση της εργασίας τους. Ακόμη, καλείται να διαθέτει τις απαραίτητες

δεξιότητες ώστε να εντοπίσει την ζητούμενη πληροφόρηση. Όλα αυτά είναι προαπαιτούμενα ώστε να μπορεί να χρησιμοποιήσει τον εξοπλισμό, να εφαρμόσει τις διαδικασίες και να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα των συστημάτων.

Οι Al-Qudah & Shukeri (2014) εξέτασαν το ρόλο της ποιότητας δεδομένων και του εσωτερικού ελέγχου στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων σε βιομηχανικές επιχειρήσεις της Ιορδανίας και βρήκαν πως η ποιότητα των δεδομένων και ο εσωτερικός έλεγχος έχει στατιστικά σημαντική σχέση με την αύξηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων. Αυτό σημαίνει πως οι επιχειρήσεις πρέπει να εστιάσουν στη βελτίωση της οργανωσιακής επίδοσης.

Η ποιότητα των στοιχείων και των δεδομένων είναι σημαντική, γιατί εξυπηρετεί την διασφάλιση της βελτίωσης της απόδοσης της επιχείρησης. Τα δεδομένα αφορούν την περιγραφή γεγονότων, συναλλαγών και δραστηριοτήτων που έχουν καταγραφεί, ταξινομηθεί και αποθηκευτεί, αλλά δεν είναι οργανωμένα έτσι ώστε να μεταφέρουν κάποιο μήνυμα ή να εξάγεται κάποιο συμπέρασμα. Το ρόλο αυτόν έρχεται να καλύψει ο εσωτερικός έλεγχος ο οποίος μπορεί να αξιοποιεί την πληροφόρηση που προκύπτει από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα με τρόπο που να αυξάνει την εμπιστοσύνη σωστή τήρησης των εμπορικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης και να εξυπηρετεί τους σκοπούς και στόχους της διοίκησης (Al-Qudah & Shukeri, 2014).

Επιπλέον, ένα υγιές σύστημα εσωτερικού ελέγχου μπορεί να διατηρήσει ή και να αυξήσει την ποιότητα των λογιστικών πληροφοριών (Neogy, 2014). Το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού των στόχων, συλλογικών και ατομικών, ανάπτυξης των στρατηγικών και πολιτικών, τη μετατροπή των στόχων σε πρακτικά επιμέρους προγράμματα δράσης ενώ συμβάλλει ταυτόχρονα σημαντικά στην ανάπτυξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων εξοικονομώντας χρόνο και προσπάθεια διαχείρισης (Jaafar, 2007).

Σύμφωνα με τον Mndzebele (2012) υπάρχει σημαντική σχέση μεταξύ του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και του εσωτερικού ελέγχου. Ο εσωτερικός έλεγχος επηρεάζει την αποτελεσματικότητα του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος (Al-Qudah & Shukeri, 2014). Ο αποτελεσματικός εσωτερικός έλεγχος επιβεβαιώνει την καταλληλότητα των εργασιών εισαγωγής δεδομένων, τις μεθόδους αποθήκευσης, τις

τεχνικές επεξεργασίας και την ακρίβεια της παραγωγής πληροφοριών (James&George, 2010). Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει ένα υγιές σύστημα εσωτερικού ελέγχου εντός των μονάδων ηλεκτρονικής εισαγωγής δεδομένων όπου οι πιθανότητες ανακάλυψης σφαλμάτων ελαχιστοποιούνται επειδή τα ηλεκτρονικά συστήματα δεν είναι σε θέση να ανιχνεύσουν σφάλματα εκτός αν τεθούν συγκεκριμένα μέτρα και κανόνες για την εισαγωγή δεδομένων, την επεξεργασία και ανάκτηση (Guan, 2006).

Για αυτό είναι σημαντικό η διοίκηση να σχεδιάσει ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου ώστε να επιτευχθεί η αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων, η αποτελεσματική λειτουργία των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και η συμμόρφωση με τους νόμους και κανόνες (Messier & Prawitt, 2006). Η χειραγώγηση μέσω της λογιστικής πληροφόρησης είναι ένας κίνδυνος σε περίπτωση που το σύστημα εσωτερικού ελέγχου δεν παρακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις και είναι δύσκολη η αποτροπή περιστατικών χειραγώγησης αν ο εσωτερικός έλεγχος δε συμβαδίζει με τις απαιτήσεις και τα ζητούμενα του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος (Guan, 2006).

Η ακεραιότητα των δεδομένων θεωρείται μέρος του πλαισίου του εσωτερικού ελέγχου όσον αφορά στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων (Ahmad, 2012). Ωστόσο, στόχος της διοίκησης είναι η απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και ακρίβειας. Ο εσωτερικός έλεγχος εξυπηρετεί στην επίτευξη των στόχων της διοίκησης.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία τα ζητήματα που ανησυχούν τους εσωτερικούς ελεγκτές σήμερα είναι τα εξής (Anandarajan et al., 2004; Hall, 2011; Mayberry, 2013; Moeller, 2011; Rohme & Rohde, 2007):

- λογιστικές πράξεις (διεκπεραίωση συναλλαγών, εισπρακτέοι και πληρωτέοι λογαριασμοί),
- εξωτερικές αναφορές (χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι, συμμόρφωση με κανονιστικές απαιτήσεις και φόρους),
- λογιστική διαχείριση (προβλέψεις, προϋπολογισμοί, κοστολόγηση),
- υποστήριξη διοίκησης (εντοπισμός και ανάλυση στρατηγικών επιλογών, υποστήριξη αποφάσεων, σχεδιασμός και παρακολούθηση βασικών δεικτών),

- διαχείριση προσωπικού, εκπαίδευση, έλεγχος κεφαλαιουχικών έργων, διαχείριση πελατών, εκθέσεις γήρανσης οφειλετών και πιστωτών, εφαρμογή εσωτερικού ελέγχου, εντοπισμός σφαλμάτων ή περιστατικών εξαπάτησης (Belfo & Trigo, 2013).

Οι Alwashah & Al – karabsheh (2021) προσπάθησαν να αναγνωρίσουν το ρόλο των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών στη μείωση του κινδύνου των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων από την άποψη της υποκειμενικότητας των ελεγκτών. Επέλεξαν ένα τυχαίο δείγμα εξωτερικών ελεγκτών στην Ιορδανία για τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων δημοσίων επιχειρήσεων και βρήκαν ότι ο εσωτερικός και ο εξωτερικός έλεγχος διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μείωση του κινδύνου χρήσης των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων.

Συγκεκριμένα, οι Alwashah & Al – karabsheh (2021) εντόπισαν τη σημασία του εσωτερικού ελέγχου στη μείωση του κινδύνου εισαγωγής στοιχείων στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα. Προκύπτει πως είναι απαραίτητο οι επιχειρήσεις να υποστηρίζουν την ασφάλεια των δεδομένων τους και να έχουν κάποιο εξειδικευμένο στέλεχος αρμόδιο για την προστασία και ασφάλεια του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος που θα θέτει περιορισμούς σε προσπάθειες διείσδυσης στο σύστημα της επιχείρησης και θα εξυπηρετεί την αποφυγή λήψης πληροφοριών από την επιχείρηση.

2.4. Λογιστικά πληροφοριακά συστήματα

Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα εργαλείο που σχεδιάστηκε ώστε να συνδράμει τις επιχειρήσεις στον έλεγχο των οικονομικών συναλλαγών τους. Σταδιακά ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις αντιλήφθηκαν τη χρησιμότητα και αναγκαιότητα χρήσης ενός τέτοιου συστήματος προκειμένου να υπάρξει αυτοματοποίηση, μεγαλύτερη ταχύτητα, ασφάλεια και αξιοπιστία. Είναι σημαντικό μετά από τόσα χρόνια χρήσης τέτοιων συστημάτων να βρεθεί ο βαθμός απόδοσής τους με γνώμονα τη διευκόλυνση του έργου των λογιστών και την ανταπόκριση στις σύγχρονες συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων.

Η τεχνολογία έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην εισαγωγή των πληροφοριακών συστημάτων στη λειτουργία των επιχειρήσεων. Εξυπηρετούν μεταξύ άλλων στο

σχεδιασμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πολιτικής και των στρατηγικών που υιοθετεί η επιχείρηση. Η επιλογή του κατάλληλου λογιστικού πληροφοριακού συστήματος αποτελεί δύσκολη και σύνθετη επιλογή για μια επιχείρηση. Οι παράγοντες που προσδιορίζουν το κατάλληλο πρόγραμμα είναι πολλοί και η επιχείρηση καλείται να εντοπίσει το πρόγραμμα που θα εξυπηρετήσει τους στόχους της (Hardcastle, 2008). Το είδος της επιχείρησης σε συνδυασμό με τον κλάδο στον οποίο λειτουργεί διαδραματίζει βασικό ρόλο σε αυτή την επιλογή. Οι ανάγκες κάθε επιχείρησης ποικίλλουν και κάθε λογιστικό σύστημα καλύπτει διαφορετικές ανάγκες.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας αφορά στο μέγεθος της επιχείρησης το οποίο καθορίζει και την οικονομική της δυνατότητα για να επενδύσει σε ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα. Ο αριθμός των εργαζομένων που θα χρησιμοποιούν το εν λόγω σύστημα επίσης επιδρά. Βασικός είναι και ο ρόλος που διαδραματίζει η μακροπρόθεσμη στόχευση της επιχείρησης καθώς το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα πρέπει να καλύπτει και τις μελλοντικές ανάγκες της επιχείρησης.

Ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αποτελεί μια μέθοδο παρακολούθησης της λογιστικής δραστηριότητας που συνδυάζει πόρους τεχνολογίας πληροφοριών και βασίζεται στη χρήση υπολογιστή (Belfo & Trigo, 2013). Αφορά τη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία οικονομικών και λογιστικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τη λήψη αποφάσεων εσωτερικής διαχείρισης συμπεριλαμβανομένων των μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

Συνήθως απαρτίζεται από ένα σύστημα επεξεργασίας συναλλαγών που υποστηρίζει τις καθημερινές επιχειρηματικές λειτουργίες, ένα σύστημα γενικής λογιστικής και χρηματοοικονομικής αναφοράς και ένα σύστημα αναφορών διαχείρισης (Hall, 2011). Το σύστημα επεξεργασίας συναλλαγών αφορά στον κύκλο των εσόδων, τον κύκλο των εξόδων και τον κύκλο μετατροπής μετρητών. Το σύστημα γενικής λογιστικής και χρηματοοικονομικής αναφοράς αφορά στον κύκλο συναλλαγών και στη μέτρηση και αναφορά των πόρων και των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης (Hall, 2011). Το σύστημα αναφορών διαχείρισης προσφέρει δυνατότητες εσωτερικής διοίκησης και διαχείρισης με τη χρήση χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (Belfo & Trigo, 2013).

Το σύστημα λογιστικής πληροφόρησης είναι ένα σύστημα πληροφοριών στο οποίο συγκεντρώνονται στοιχεία από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με βάση της χρηματοοικονομικές συναλλαγές της επιχείρησης δημιουργώντας διακύμανση στα κεφάλαια και τα χρέη που αποτελούν πόρους της επιχείρησης, μετατρέποντας τα δεδομένα έπειτα από επεξεργασία σε απαραίτητη πληροφόρηση για την διεκπεραίωση των διαδικασιών (Olsson, 2001).

Ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αποτελεί εργαλείο στα χέρια της επιχείρησης που βοηθά στη διαχείριση και τον έλεγχο θεμάτων που αφορούν στις οικονομικές συναλλαγές της. Η εντυπωσιακή πρόοδος της τεχνολογίας έχει δημιουργήσει πολλαπλές ευκαιρίες εξέλιξης, αυτοματοποίησης και εξοικονόμησης χρόνου για τις επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις που επένδυσαν στην ενσωμάτωση της τεχνολογίας στις καθημερινές τους λειτουργίες μπόρεσαν να διαχειριστούν αποτελεσματικά την παραγωγή, το σχεδιασμό, την καινοτομία και την εμπορική διαχείριση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους.

Η συνεισφορά ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος έγκειται στην αύξηση της ποιότητας και τη μείωση του κόστους προϊόντων και υπηρεσιών, στην αύξηση της παραγωγικότητας, τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και στην ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών (Olsson, 2001).

Σκοπός των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων είναι η παροχή μιας τακτικής μεθόδου συλλογής και οργάνωσης των πληροφοριών σχετικά με διάφορες επιχειρηματικές συναλλαγές προκειμένου να λειτουργήσουν ως εργαλείο στα χέρια της διοίκησης για τη λήψη αποφάσεων και τη λειτουργία της επιχείρησης (Copeland & Dascher, 1978). Το λογιστικό σύστημα περιλαμβάνει αρχεία, διαδικασίες και εξοπλισμό που απασχολείται για την καταγραφή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων από γεγονότα που αφορούν τις οικονομικές συναλλαγές της επιχείρησης και επηρεάζουν την οικονομική της απόδοση. Τα λογιστικά συστήματα είναι υπεύθυνα για την ανάλυση και παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων, την προετοιμασία των εγγράφων που απαιτούνται για φορολογικούς σκοπούς, την παροχή πληροφοριών για την υποστήριξη όλων των λειτουργιών της επιχείρησης (π.χ. παραγωγή, μάρκετινγκ κλπ.) (Amidu, 2005).

Η χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος διευκολύνει τον προσδιορισμό της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και την πρόβλεψη των μελλοντικών της επιδόσεων. Σύμφωνα με τους Khairuddin et al. (2010) όταν οι πληροφορίες συλλέγονται και οργανώνονται με τον τρόπο που επιθυμεί η διοίκηση, τότε οι μάνατζερ είναι σε θέση να εντοπίσουν άμεσα τις πληροφορίες που τους είναι χρήσιμες.

Είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι τα πληροφοριακά συστήματα αναπτύσσονται για να βοηθήσουν τους χρήστες του στην επίτευξη των στόχων τους. Ενώ ίσως φαίνεται προφανές δεν γίνεται πάντοτε έτσι καθώς η πρόκληση να εφαρμοσθεί η νέα τεχνολογία γίνεται συχνά ως αυτοσκοπός ή για να παρουσιάσει η επιχείρηση/ οργανισμός ένα νεότερο χαρακτήρα ή για να αντιγράψει άλλες επιχειρήσεις. Αντίθετα θα πρέπει να διερευνά τον στόχο του πληροφοριακού συστήματος, την χρησιμότητά του, τη σχέση κόστους/οφέλους που θα έχει για την επιχείρηση. Δηλαδή, θα πρέπει το κάθε πληροφοριακό σύστημα να εξετάζεται μέσα από την οπτική της κάλυψης επιχειρηματικών αναγκών (Tomáš Vitvar, Vassilios Peristeras, Konstantinos Tarabanis, 2009).

Σύμφωνα με τους Onaolapo & Odetayo (2012) τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα προσφέρουν τα κατάλληλα εργαλεία βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των επιχειρήσεων. Φαίνεται πως τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα ασκούν σημαντική επίδραση στην ποιότητα των χρηματοοικονομικών εκθέσεων και κατ' επέκταση στη λήψη αποφάσεων από τη διοίκηση. Σύμφωνα με τους Salehi et al. (2010) ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα στοχεύει στη συλλογή, καταγραφή, επεξεργασία και κοινοποίηση δεδομένων σε επίπεδο οργανισμού αλλά και προς εξωτερικούς φορείς.

Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα εξυπηρετούν στη συλλογή των δεδομένων που αφορούν σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες της επιχείρησης, στην παροχή χρήσιμων πληροφοριών για αυτές ανάλογα με τις ανάγκες κάθε τμήματος της επιχείρησης και στην ακριβή καταγραφή και επαλήθευση των δεδομένων με βάση τους λογιστικούς κανόνες και αρχές (Boockholdt, 1993).

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης που χαρακτηρίζεται από οικονομική ανάπτυξη και ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη έχουν αυξηθεί οι απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις ώστε να καταφέρουν να διαχειριστούν τους διαθέσιμους πόρους τους με αποτελεσματικό και

αποδοτικό τρόπο. Για να επιτευχθεί αυτό απαιτείται ακριβής πληροφόρηση για τη διοίκηση. Για την απόκτηση ακριβούς λογιστικής πληροφόρησης απαιτείται ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της επιχείρησης και τις συνθήκες επιχειρησιακής της δράσης (Lawita, 2020).

Από τα πιο δημοφιλή πληροφοριακά συστήματα με εστίαση στη λογιστική απεικόνιση συναλλαγών και διαδικασιών είναι τα συστήματα ERP και τα συστήματα AIS. Τα πρώτα είναι συστήματα ενδοεπιχειρησιακού σχεδιασμού και τα δεύτερα λογιστικά συστήματα πληροφόρησης.

Στην πλειοψηφία των επιχειρήσεων όταν αναφερόμαστε σε ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αναφερόμαστε σε ένα ERP που περιλαμβάνει όλες τις βασικές λειτουργίες υποστήριξης μιας επιχείρησης και χρησιμοποιείται από μεγάλες κυρίως επιχειρήσεις (Trigoetal., 2011; Varajao et al., 2009). Ωστόσο, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία προτείνεται η εφαρμογή νέων τεχνολογιών που εισάγουν τον πίνακα ισορροπίας (balancedscorecard) και την επιχειρηματική ευφυΐα (business intelligence) (Rom & Rohde, 2007).

Ανεξαρτήτως μορφής τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα μπορούν να λειτουργήσουν ως μέσα άσκησης του εσωτερικού ελέγχου (Annamalai & Ramayah, 2001). Τα πέντε βασικά συστατικά στοιχεία του εσωτερικού ελέγχου όπως ορίζονται από την COSO (2013) έχουν επηρεαστεί από αυτά. Όσον αφορά στο περιβάλλον ελέγχου, η δομή των διαδικασιών ενσωματώνεται και καταγράφεται μέσα από το ERP με αποτέλεσμα να εκλείπουν περιστατικά παραβίασης των κανόνων καθώς τα απαγορεύει το ίδιο το σύστημα. Όσον αφορά στην αξιολόγηση των κινδύνων, εξυπηρετείται ο εύκολος και γρήγορος εντοπισμός των κινδύνων και η ανάλυση των πιθανών επιπτώσεων.

Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα είναι σημαντικά στην υποστήριξη της διοίκησης κατά τη λήψη αποφάσεων. Οι υψηλής ποιότητας πληροφορίες που αφορούν χρηματοοικονομικές και μη διαδικασίες της επιχείρησης πρέπει να επικοινωνούνται με τον κατάλληλο και αποτελεσματικό τρόπο στη διοίκηση. Αυτό αποτελεί έργο των εσωτερικών ελεγκτών σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος. Η πληροφόρηση αυτή πρέπει να είναι διαθέσιμη στα

ενδιαφερόμενα και αρμόδια μέρη για να μπορούν αυτά να λάβουν αποφάσεις για τη λειτουργία της επιχείρησης και τη συμμόρφωση των διαδικασιών όπου απαιτείται.

Τα λογιστικά συστήματα πληροφόρησης είναι σημαντικά, καθώς αυξάνουν την επάρκεια και ετοιμότητα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στις επιχειρήσεις. Πρόκειται για μια πτυχή του συστήματος διαχείρισης πληροφοριών (MIS) που συλλέγει δεδομένα και τα κατηγοριοποιεί στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, προκειμένου να υπάρχει διασφάλιση ότι τα δεδομένα που λαμβάνονται είναι σχετικά, αξιόπιστα, έγκαιρα και με λογικό κόστος (Zainol et al., 2017).

Τα λογιστικά συστήματα πληροφόρησης έχουν μια ευρύτερη προοπτική και καλύπτουν όχι μόνο τη σχέση μεταξύ λογιστικού και πληροφοριακού συστήματος ως σχέση, αλλά και μεμονωμένα (Steinbart, 2009). Εξυπηρετούν στην κάλυψη λογιστικών και μη διαδικασιών που εξυπηρετούν στη λήψη αποφάσεων, τον έλεγχο διαχείρισης και τη διαχείριση της απόδοσης. Ωστόσο, η επιτυχής εφαρμογή τους εξαρτάται από την αποδοχή των χρηστών που εργάζονται στην επιχείρηση (Aoun et al., 2010).

Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα χρησιμεύουν στην υποστήριξη των καθημερινών δραστηριοτήτων της επιχείρησης, υποστηρίζουν την διαδικασία λήψης αποφάσεων και βοηθούν στην εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων διοίκησης μιας επιχείρησης (Lawita, 2020). Αν μια επιχείρηση χρησιμοποιεί ένα αναποτελεσματικό ή ανεπαρκές λογιστικό πληροφοριακό σύστημα δεν θα μπορεί να διαχειριστεί σωστά τις οικονομικές συναλλαγές και δεν θα παράγεται η ορθή και ακριβής πληροφόρηση για τη λήψη αποφάσεων. Μέσα στο πλαίσιο του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος υπάρχουν στοιχεία εσωτερικού ελέγχου που λειτουργούν για να επιβλέπουν τις οικονομικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην επιχείρηση. Ο εσωτερικός έλεγχος λειτουργεί ως εργαλείο αποτελεσματικού ελέγχου που βοηθά τη διοίκηση να λάβει αποφάσεις.

Το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αποτελεί όχι μόνο ένα σύστημα συλλογής, ανάκτησης, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διάδοσης πληροφοριών (Midah, 2009), αλλά ταυτόχρονα μια ομάδα ατόμων, εξοπλισμού, διαδικασιών, επικοινωνιών, βάσεων δεδομένων που συνθέτουν συνολικά το εργαλείο στα χέρια της διοίκησης (Moscoue et

al., 2001). Κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρείται ένα δίκτυο διαδικασιών που συνδέονται μεταξύ τους και διέπεται από αρχές και κανόνες λογικής.

Η χρήση της πληροφορικής στις χρηματοοικονομικές και λογιστικές διαδικασίες αυξάνεται γρήγορα και αυτό οδηγεί σε αύξηση των ερευνητικών ανησυχιών σχετικά με τους κινδύνους και τον έλεγχο των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, καθώς οι κίνδυνοι των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων μπορούν να οδηγήσουν σε ουσιώδεις ανακρίβειες στη χρηματοοικονομική αναφορά. Πρόσφατες έρευνες σκιαγραφούν δύο προσεγγίσεις (Brandas et al., 2013):

- (1) μια επαγγελματική όπου εντάσσονται τα νομικά και κανονιστικά πλαίσια όπως η COSO, η COBIT και στις Η.Π.Α. το πλαίσιο SOX και
- (2) μια προσέγγιση προσανατολισμένη στην έρευνα που αφορά την ανάγκη συνεχούς εποπτείας και ελέγχου περιστατικών εξαπάτησης με τη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών.

Το πλαίσιο COBIT αποτελεί ένα γενικό πρότυπο διακυβέρνησης πληροφορικής με στόχο τον καθορισμό των διαδικασιών που απαιτούνται με βάση τους στόχους που θέτει η επιχείρηση. Το πρότυπο ορίζει 34 διαδικασίες και παρέχει συστάσεις σχετικά με τη μέτρηση της ωριμότητας των διαδικασιών που ακολουθούνται, τον προσδιορισμό των κινδύνων και των αλλαγών που πρέπει να λάβουν χώρα για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών.

Το πλαίσιο COBIT δημιουργεί έναν σύνδεσμο για τις επιχειρηματικές απαιτήσεις, οργανώνει τις δραστηριότητες πληροφορικής σε ένα ενιαίο και αποδεκτό μοντέλο διαδικασιών, αναγνωρίζει τους πιο βασικούς πόρους πληροφορικής που πρέπει η επιχείρηση να αξιοποιήσει και καθορίζει τους στόχους ελέγχου διαχείρισης (Ali et al., 2016).

Η ανάπτυξη ενός συστήματος λογιστικής πληροφόρησης επιδρά στην αποτελεσματικότητα της επιχείρησης, καθώς η διοίκηση χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που παράγονται από το σύστημα και αυτές πρέπει να χαρακτηρίζονται από ακρίβεια, ασφάλεια και συνέπεια. Το σύστημα λογιστικής πληροφόρησης χαρακτηρίζεται από υψηλή ποιότητα όταν (Al- Sibaei, 2010):

- Ευθυγραμμίζεται με το εξωτερικό περιβάλλον, τους περιορισμούς και τα καθήκοντα που θέτει η διοίκηση.
- Όταν ενσωματώνεται με τα υπόλοιπα πληροφοριακά συστήματα της επιχείρησης.
- Όταν διαφοροποιεί και ταξινομεί τις πληροφορίες με βάση τον χρόνο και την οργάνωση (μακροπρόθεσμοι και βραχυπρόθεσμοι στόχοι).
- Όταν χαρακτηρίζεται από ευελιξία.
- Όταν αποκρίνεται στις ανάγκες διαφορετικών χρηστών.

Πολλές επιχειρήσεις έχουν επενδύσει στην πληροφορική και την τεχνολογία χωρίς όμως τα επιθυμητά αποτελέσματα. Επιπλέον, σύμφωνα με τους Perez et al. (2010) οι μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν επενδύουν τόσο εύκολα σε λογιστικά συστήματα που θα μπορούσαν να τους προσδώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Μεταξύ άλλων ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα επιφέρει απλούστευση πολλών διαδικασιών και εξυπηρετεί στην ποιοτική πληροφόρηση την επιχείρηση με αποτέλεσμα να οδηγείται σε αποφάσεις που της εξοικονομούν πόρους (Kabiru & Abdullahi, 2014).

Οι DeLone & McLean (2016) προσπάθησαν να μετρήσουν το βαθμό επιτυχίας του πληροφοριακού συστήματος με την επίδραση της τεχνολογίας. Σύμφωνα με τους Haynes & Li (2016) η υιοθέτηση ενός συστήματος λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων έχει επίδραση στην αποτελεσματικότητα της επιχείρησης, στη μείωση των κινδύνων εξαπάτησης, στην εφαρμογή της γνώσης που αποκτάται στο πλαίσιο λειτουργίας της επιχείρησης και στην αξιοπιστία της ελεγκτικής ομάδας.

Τα συστήματα ERP είναι γνωστά για την αποτελεσματικότητά τους στην εξασφάλιση της μείωσης περιστατικών εξαπάτησης (Haynes & Li, 2016). Εξαιτίας όμως της πολυπλοκότητάς τους, του αυξημένου κόστους και των αλλαγών που επιφέρουν στη διαχείριση των λειτουργιών μιας επιχείρησης, συνήθως υιοθετούνται και εφαρμόζονται σε μεγάλες και όχι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Almajali et al., 2016). Σήμερα ωστόσο ακόμη και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν διεθνή ανταγωνισμό και αναγκάζονται να συμβαδίσουν με τις μεγάλες επιχειρήσεις για να ανταποκριθούν.

Σύμφωνα με τους Νεγκάκης & Ταχυνάκης (2013) η αύξηση του μεγέθους και της σύνθεσης των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με τους αναπτυξιακούς και στρατηγικούς τους στόχους οδηγούν στην ανάγκη υιοθέτησης διαδικασιών και μέτρων που θα προσφέρουν μεγαλύτερη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα στην λειτουργία της επιχείρησης.

Η αποτελεσματικότητα του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος αφορά στην παροχή ορθής πληροφόρησης που σχετίζεται με την επεξεργασία από τη διοίκηση για την λήψη της αντίστοιχης σωστής απόφασης. Για είναι αποτελεσματικό το σύστημα χρειάζεται ο σχεδιαστής – προγραμματιστής του να συνεργάζεται στενά με της διοίκηση αλλά και τους χρήστες του συστήματος ώστε να προσδιορίζονται με ακρίβεια οι πληροφορίες που εισάγονται σε αυτό και οι πληροφορίες που πρέπει να παρουσιάζονται (Al-Qudah & Shukeri, 2014).

Η αποτελεσματικότητα αφορά στην αντιλαμβανόμενη ικανοποίηση των χρηστών κατά τη λήψη αποφάσεων και την παρακολούθηση του συντονισμού και του ελέγχου πληροφοριών που παράγονται από το σύστημα (Sambasivam & Assefa, 2013). Το σύστημα συσχετίζει πληροφορίες μεταξύ των επιχειρηματικών λειτουργικών. Η αποτελεσματικότητά του μετριέται με διάφορα μέτρα που έχουν προταθεί από τους DeLone & McLean (1992), την Nicolaou (2000) και άλλους ερευνητές οι οποίοι καταλήγουν στο συμπέρασμα πως η αποτελεσματικότητα έχει διάφορες πτυχές. Μια από αυτές είναι η ικανοποίηση των ιθυνόντων από τις πληροφορίες που παράγονται από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα.

Η αυξημένη εξάρτηση της επιχείρησης από το λογιστικό πληροφοριακό της σύστημα προκειμένου να αντεπεξέλθει στον ανταγωνισμό απαιτεί μια στρατηγική και προληπτική προσέγγιση στη διαχείριση της ποιότητας των δεδομένων (Al – Hakim, 2007). Σύμφωνα με τους Doyle et al. (2007) και Mancini et al. (2012) τα συστήματα λογιστικής πληροφόρησης επιδρούν στον εσωτερικό έλεγχο σε επίπεδο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Οι Alietal. (2016) εξέτασαν τον αντίκτυπο της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων στην ποιότητα του συστήματος λογιστικής πληροφόρησης εφαρμόζοντας τέσσερις τύπους

παραγόντων επιτυχίας των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων: (α) την ποιότητα υπηρεσιών, (β) την ποιότητα πληροφόρησης, (γ) την ποιότητα δεδομένων και (δ) την ποιότητα του συστήματος. Βρήκαν πως οι επιχειρήσεις είναι σε θέση να βελτιώσουν την απόδοσή τους με την εφαρμογή μιας οργανωτικής κουλτούρας η οποία συμβάλλει στη βελτίωση των αποδόσεων μέσω της αλληλεπίδρασης με την ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης, την ποιότητα των δεδομένων και την ποιότητα του συστήματος.

Σύμφωνα με τους Swan et al. (1999) όσο υψηλότερου επιπέδου η γνώση διαχείρισης και διοίκησης, τόσο μεγαλύτερη και η αποτελεσματικότητα της λήψης αποφάσεων. Η γνώση διαχείρισης ενός λογιστικού συστήματος πληροφόρησης είναι σημαντική στην επίλυση προβλημάτων που αφορούν αυτό το σύστημα.

Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα πλαίσιο μετατροπής οικονομικών δεδομένων σε χρηματοοικονομική πληροφόρηση που χρησιμεύει στη λήψη αποφάσεων (Sori, 2009). Σήμερα οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν αυξημένο ανταγωνισμό και η πληροφορία αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό για την απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αναδεικνύεται ο ρόλος των πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιεί η επιχείρηση μέσω των οποίων διαχειρίζεται την πληροφορία, την επεξεργάζεται και την αξιοποιεί. Η αποτελεσματικότητα ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως τα προσόντα του ανθρώπινου δυναμικού, τον εσωτερικό έλεγχο, το μέγεθος της επιχείρησης, την υποστήριξη της ανώτερης διοίκησης, την ποιότητα δεδομένων και άλλα (Al-Qudah & Shukeri, 2014).

Τα ηλεκτρονικά συστήματα βρίσκονται σε συνεχή κίνδυνο σε θέματα ασφαλείας, πιθανές διακοπές τροφοδότησης, ιούς και απώλεια πληροφοριών (Ahmad, 2012). Επιπλέον, το κόστος απόκτησης ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος είναι ασύμφορο για πολλές μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που έχουν περιορισμένους πόρους. Επίσης, απαιτείται συνεχής επικαιροποίηση του συστήματος και πιθανώς το ανθρώπινο δυναμικό που χειρίζεται το σύστημα χρειάζεται να εκπαιδευτεί σχετικά με τη χρήση του. Ακόμη, υπάρχουν ζητήματα ασφαλείας που σχετίζονται με τον κίνδυνο εξαπάτησης και το ανθρώπινο σφάλμα γεγονός που συνεπάγεται ανάγκη εστίασης στην ακριβή επικύρωση (Ahmad, 2012). Ακόμη, μπορεί το προσωπικό να δυσκολεύεται στην

κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του συστήματος και πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένη προσαρμογή ώστε να μην δημιουργούνται προβλήματα στην χρήση του από το σύνολο του προσωπικού.

2.5. Διαδικασία λήψης αποφάσεων

Μετά το ξέσπασμα της χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008 υπάρχει η τάση οι λογιστές να μην απασχολούνται τόσο με τις παραδοσιακές λογιστικές πρακτικές που καλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα, αλλά με τη στρατηγική καθοδήγηση και υποστήριξη της διοίκησης (Belfo & Trigo, 2013). Η τάση αυτή υποδηλώνει την τάση για αναγνώριση της προστιθέμενης αξίας του εσωτερικού ελέγχου στις σύγχρονες επιχειρήσεις. Σήμερα οι επιχειρήσεις χρειάζονται επαγγελματίες που κατανοούν τη διαχείριση κινδύνων, τις ταμειακές ροές, τα χρηματοοικονομικά μέσα και άλλες πολύπλοκες λειτουργίες που μπορούν να προσφέρουν στρατηγική καθοδήγηση στη διοίκηση (VanderStede & Malone, 2010).

Η λογιστική χρησιμοποιεί την τεχνολογία της πληροφορικής η οποία έχει καταστεί πλέον απαραίτητη για να συμβαδίζει με τις εξελίξεις της οικονομίας, της επιχειρηματικότητας και της κοινωνίας. Ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα στοχεύει στην παροχή χρηματοοικονομικών και διοικητικών πληροφοριών σχετικά με τις επιχειρήσεις. Η διοίκηση μιας επιχείρησης χρειάζεται τις λογιστικές πληροφορίες περισσότερο από ποτέ ώστε να λάβει διάφορες αποφάσεις (Karthikeyan, 2010). Για αυτό σήμερα ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα θεωρείται βασικό εργαλείο της διοίκησης. Ταυτόχρονα, όμως αποτελεί χρήσιμο εργαλείο και στα χέρια των εσωτερικών ελεγκτών.

Η λήψη αποφάσεων μπορεί να οριστεί ως ο καθορισμός μιας σειράς δραστηριοτήτων που οδηγούν στην επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων (Handoko, 2012). Μια απόφαση της διοίκησης βασίζεται σε στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν μέσα στη λειτουργία της επιχείρησης. Το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα βοηθά τη διοίκηση να λάβει την απαραίτητη πληροφόρηση για τη λήψη αποφάσεων. Η μηχανογράφηση των δεδομένων αποτελεί και την ασπίδα προστασίας της επιχείρησης υπό αυτή την έννοια.

Οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα για να παρέχουν υποστήριξη στις διοικητικές αποφάσεις. Η υποστήριξη αυτή περιλαμβάνει οικονομικές αναλύσεις των λογιστών και των εσωτερικών ελεγκτών της επιχείρησης. Συχνά μάλιστα γίνεται και αξιολόγηση του ίδιου του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος για την αποδοτικότητα και το βαθμό στον οποίο εξυπηρετεί τις ανάγκες και τους στόχους της επιχείρησης. Με τη χρήση της τεχνολογίας το σύστημα μπορεί να επεξεργαστεί μεγάλο όγκο δεδομένων και στοιχείων και να αντεπεξέλθει σε μεγάλες ποσότητες ηλεκτρονικών συναλλαγών και εγγράφων (Baligh, 2006).

Η διοίκηση συγκρίνει τις πληροφορίες που προκύπτουν από προϋπολογισμούς, προβλέψεις, στοιχεία προηγούμενων περιόδων και άλλα σημεία αναφοράς προκειμένου να μετρήσει το βαθμό στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι, να εντοπίσει απροσδόκητα αποτελέσματα ή ασυνήθιστα περιστατικά που απαιτούν περαιτέρω παρακολούθηση. Τα διοικητικά στελέχη μιας επιχείρησης χρησιμοποιούν στοιχεία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος για να αναπτύξουν τις γνώσεις τους σχετικά με το εργασιακό περιβάλλον της επιχείρησης και να αντιληφθούν τις εισροές και εκροές που λαμβάνουν χώρα (Fakhimuddin, 2018). Με αυτόν τον τρόπο όλες οι πληροφορίες που συγκεντρώνουν βοηθούν στην δημιουργία ορισμένων σεναρίων, στην προετοιμασία για τη λήψη μελλοντικών αποφάσεων και την έναρξη νέων δραστηριοτήτων. Ακόμη, οι λογιστικές πληροφορίες αποτελούν ένα μέρος του ευρύτερου συνόλου πληροφοριών που χρησιμοποιούν τα διοικητικά στελέχη.

Οι ενδιαφερόμενοι μιας επιχείρησης μεταξύ των οποίων και οι μέτοχοι αναμένουν η διοίκηση να παρέχει εύλογη διασφάλιση σχετικά με την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής αναφοράς και την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Hermanson, 2005). Ως εκ τούτου τα διοικητικά στελέχη πρέπει να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο αυτά τα στοιχεία προκύπτουν μέσα από τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας για να προστατεύσουν την ακεραιότητα της επιχείρησης. Ο αντίκτυπος του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος στην αποτελεσματικότητα και εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου αποτελεί στοιχείο ανησυχίας μεταξύ των ακαδημαϊκών, των λογιστών, των ελεγκτών και μετόχων επιχειρήσεων.

Τα αποτελέσματα που δίνει ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αποτελούν τη βάση λήψης αποφάσεων από τη διοίκηση της επιχείρησης. Η σύμπνοια πληροφορικής και διοίκησης αποτελεί σημαντικό ζήτημα για τη διοίκηση, καθώς οι επιχειρήσεις που εστιάζουν στην σύμπλευση αυτών των δύο εννοιών παρουσιάζουν θετικά αποτελέσματα στην απόδοση και παραγωγικότητά τους (Grande et al., 2011). Μάλιστα, στην περίπτωση των ΜμΕ η επένδυση σε ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα διευρύνει το πεδίο δράσης τους, εξοικονομεί χρόνο σε ταξίδια και συναλλαγές με τράπεζες και εφορίες, μειώνει το κόστος της επιχείρησης και αυξάνει την παραγωγικότητα (Ismail & King, 2005).

Κεφάλαιο 3 Μεθοδολογία

3.1.Επιλογή Μεθόδου

Σύμφωνα με τον Creswell (2011) η έρευνα αποτελεί την προσπάθεια του ερευνητή να συγκεντρώσει δεδομένα τα οποία να μπορούν να αξιοποιηθούν για την απάντηση σημαντικών ερωτημάτων με τη χρήση κατάλληλων πρακτικών και μεθόδων. Η συγκέντρωση αυτών των στοιχείων καθώς επίσης και η μεθοδολογία επεξεργασίας και ανάλυσής τους αποτελεί έργο του ερευνητή σε συνδυασμό με την ικανότητά του να αναλύσει τα αποτελέσματα και συμπεράσματα που προκύπτουν με βάση τα δεδομένα (Cohen et al., 2007).

Για την εκπόνηση της παρούσας έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική έρευνα με τη χρήση δημοσκόπησης με τυχαία δειγματοληψία και τη χρήση ερωτηματολογίου με βάση πρωτογενή στοιχεία. Η ποσοτική μέθοδος έρευνας διερευνά την ύπαρξη σχέσεων μεταξύ καθορισμένων μεταβλητών. Με τη δημοσκόπηση η ορθότητα ή μη των ερευνητικών αυτών ερωτημάτων εξετάζεται με τη συγκέντρωση πρωτογενών στοιχείων.

Σύμφωνα με την Τηλικίδου (2004) η δημοσκόπηση αποτελεί δημοφιλή μέθοδο συγκέντρωσης πρωτογενών στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε ποσοτικές έρευνες και συνήθως επιλέγεται γιατί δεν είναι χρονοβόρα και μπορεί να διεξαχθεί αποτελεσματικά και εύκολα. Η χρήση ερωτηματολογίου διευκολύνει την αποτύπωση στοιχείων που μπορούν να αντιστοιχηθούν σε συμπεριφορές, στάσεις και απόψεις των ερωτώμενων γύρω από ένα εξεταζόμενο θέμα.

Βασικός στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η εφαρμογή ενός περιεκτικού και πλήρους ερευνητικού εργαλείου το οποίο μπορεί να εξετάσει τις σχέσεις μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου, της χρήσης ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων από τις διοικήσεις ελληνικών επιχειρήσεων. Για το σκοπό αυτό κρίθηκε πως η δημοσκόπηση με τη χρήση ερωτηματολογίου αποτελεί αποτελεσματική και κατάλληλη μέθοδο εμπειρικής ανάλυσης καθώς εξ αρχής τέθηκαν κάποια ερευνητικά ερωτήματα τα οποία η εμπειρική μελέτη μπορεί να απαντήσει.

Αρχικά, πραγματοποιήθηκε μια καταγραφή των βασικότερων και πιο σχετικών ευρημάτων για το εξεταζόμενο θέμα με τη χρήση κυρίως ξενόγλωσσων πηγών με θεωρητικά και εμπειρικά αποτελέσματα. Η χρήση του ερωτηματολογίου αποτελεί αποτέλεσμα της βιβλιογραφικής επισκόπησης και αποσκοπεί στην εμπειρική διερεύνηση του ζητήματος. Το ερωτηματολόγιο χρησιμοποιείται προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι (στην προκειμένη περίπτωση οι λογιστές ελληνικών επιχειρήσεων) να αποτυπώσουν τις στάσεις και απόψεις τους σχετικά με τη διασύνδεση του εσωτερικού ελέγχου με τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και της αποτελεσματικότητας λήψης αποφάσεων με βάση την πληροφόρηση που προκύπτει από αυτό.

3.2.Ερευνητικό Εργαλείο

Η συλλογή δεδομένων αποτελεί ένα από τα κύρια μέρη της μεθοδολογίας της έρευνας στο οποίο ο ερευνητής χρειάζεται να συγκεντρώσει όλη την απαραίτητη πληροφόρηση σχετικά με την επιτυχή εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούνται στις ελληνικές επιχειρήσεις ώστε να αντιμετωπιστούν αναλυτικά τα θέματα που εξετάζονται στην έρευνα. Τα πρωτογενή δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίου το οποίο διανεμήθηκε ηλεκτρονικά μέσω Google Forms. Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε ώστε να ανταποκρίνεται στα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν εξ αρχής. Το ερωτηματολόγιο σε μια έρευνα αποτελεί υποκειμενική κατασκευή.

Το ερωτηματολόγιο βασίστηκε στις έρευνες των Ahmad (2012), Alwashah & Al – karabsheh (2021), Sudani (2012) και Fakhimuddin (2018). Τα εμπόδια χρήσης του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος μετρήθηκαν στην Ενότητα Α΄ του ερωτηματολογίου με βάση την κλίμακα του Ahmad (2012) προσαρμοσμένη στα ελληνικά δεδομένα. Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν τέσσερα εμπόδια κατά τη χρήση ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος με τα αντίστοιχα μέτρα προφύλαξης και αντιμετώπισης αυτών των εμποδίων, δηλαδή επτά (7) συνολικά ερωτήσεις.

Στη συνέχεια στην Ενότητα Β΄, ο εσωτερικός έλεγχος ως προς τα χαρακτηριστικά του και ως προς το ρόλο του στην χρήση και διαχείριση ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος μετρήθηκε με βάση την κλίμακα των Alwashah & Al – karabsheh (2021).

Συγκεκριμένα, διατηρήθηκαν τρία ερωτήματα για το ρόλο και τα χαρακτηριστικά του εσωτερικού ελεγκτή ως προς την χρήση των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων μέσα από έξι (6) συνολικά ερωτήσεις.

Η Ενότητα Γ' του ερωτηματολογίου βασίστηκε στην έρευνα του Sudani (2012) και απαρτίζεται από πέντε (5) ερωτήσεις οι οποίες εξετάζουν τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος.

Η Ενότητα Δ' εξετάζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων με τη χρήση ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος. Βασίζεται στην έρευνα του Fakhimuddin (2018) και μετράει τέσσερις διαστάσεις της διαδικασίας λήψης αποφάσεων: τη μείωση του κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων, τη μείωση του λειτουργικού κινδύνου, τη μείωση του κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων για τους εργαζόμενους των ελληνικών επιχειρήσεων. Συνολικά, η ενότητα αυτή απαρτίζεται από οκτώ (8) ερωτήματα.

Ακόμη, στην Ενότητα Ε' εξετάζονται τρία δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων στην έρευνα και συγκεκριμένα, το φύλο, το επίπεδο εκπαίδευσης και η εργασιακή τους εμπειρία.

Σε όλα τα ερωτήματα εκτός των δημογραφικών χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις κλειστού τύπου, πολλαπλής επιλογής και βαθμολογικής κλίμακας σπουδαιότητας (Likert 5 βαθμών) με τη βαθμολογία «1» να αντιστοιχεί στην απάντηση «Καθόλου» ή «Διαφωνώ απόλυτα» και τη βαθμολογία «5» στην απάντηση «Πολύ» ή «Συμφωνώ απόλυτα». Το ερωτηματολόγιο απαρτίζεται από 29 ερωτήσεις σε πέντε (5) κατηγορίες.

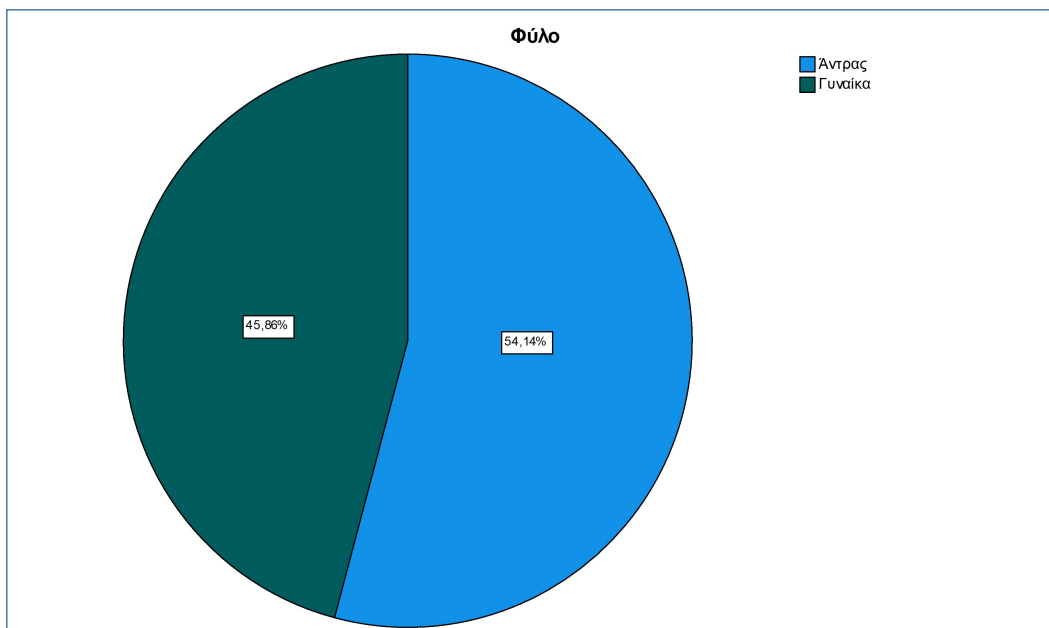
Για τη στατιστική ανάλυση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS το οποίο εξυπηρετεί στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της στατιστικής έρευνας. Συγκεκριμένα, η διαδικασία ανάλυσης των πρωτογενών αποτελεσμάτων της έρευνας υλοποιήθηκε με τη χρήση του SPSS 20.0 το οποίο αποτελεί δημοφιλές εργαλείο στατιστικής ανάλυσης σε διπλωματικές εργασίες και χρησιμοποιείται σε έρευνες για την οργάνωση, συλλογή, απλοποίηση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων τους.

Χρησιμοποιήθηκαν σε πρώτο στάδιο οι κατανομές συχνότητας οι οποίες παρουσιάζουν απλά και περιεκτικά ένα σύνολο στοιχείων και επιτρέπουν τη διαγραμματική απεικόνιση. Ακόμη, υπολογίστηκε η μέση τιμή και η τυπική απόκλιση στις ερωτήσεις πενταβάθμιας κλίμακας Likert. Εκτός από στοιχεία της περιγραφικής επιλέχθηκε να εξεταστούν και στοιχεία της επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης προκειμένου το θέμα να εξεταστεί σφαιρικά και συγκεκριμένα για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων.

3.3. Δείγμα

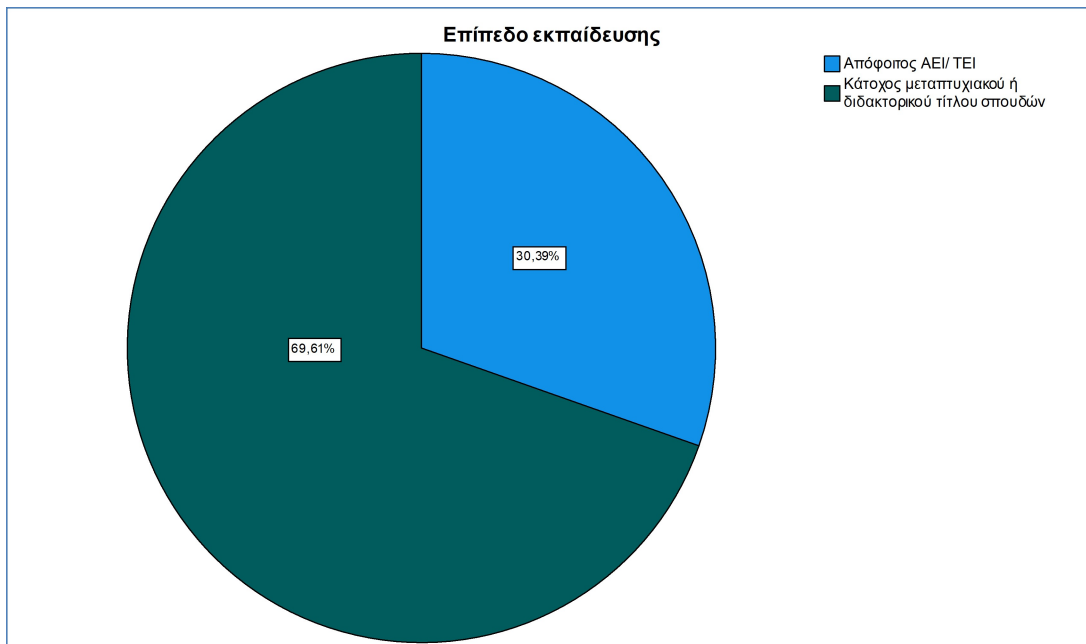
Το δείγμα αποτελείται από 181 άτομα (N= 181) εκ των οποίων τα 98 είναι άντρες (54,14%) και τα 83 γυναίκες (45,86%) (Γράφημα 3.1).

Γράφημα 3 1 Φύλο

Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων στην έρευνα προκύπτει πως οι 55 είναι απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ (30,4%) και οι υπόλοιποι 126 είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών δηλαδή διαθέτουν μεγάλη εξειδίκευση στο αντικείμενο που έχουν σπουδάσει (69,6%) (Γράφημα 3.2).

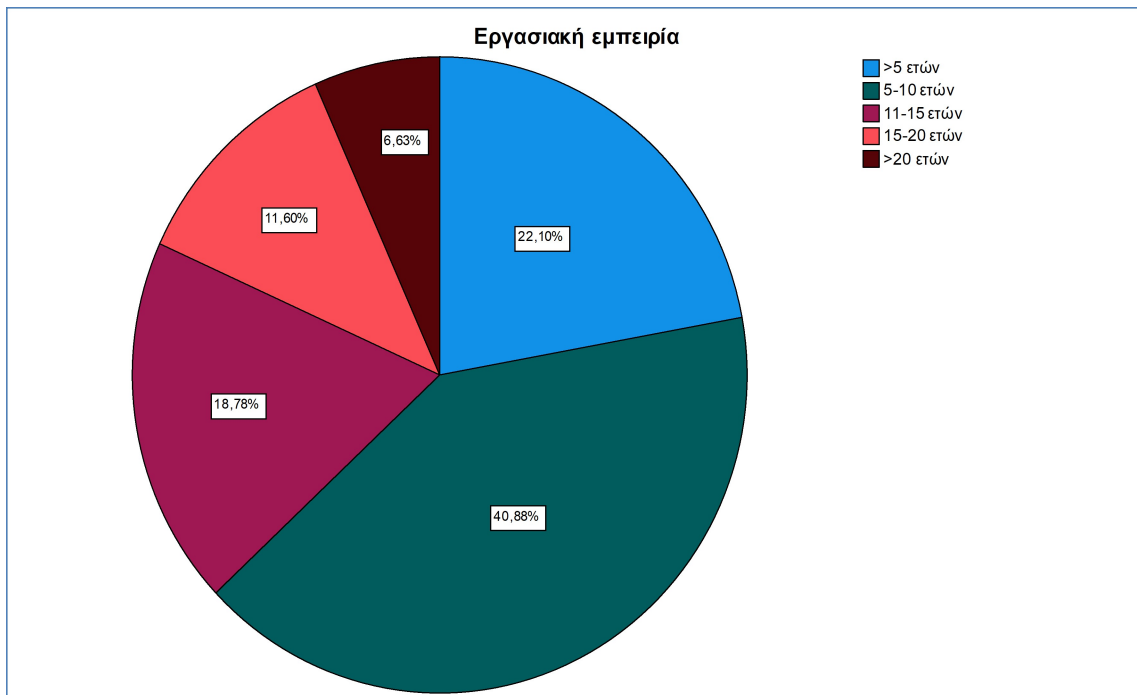
Γράφημα 3 2 Επίπεδο εκπαίδευσης

Όσον αφορά στην εργασιακή εμπειρία των συμμετεχόντων στην έρευνα παρατηρούμε πως 40 άτομα διαθέτουν εργασιακή εμπειρία μικρότερη των 5 ετών (22,1%), 74 άτομα διαθέτουν εργασιακή εμπειρία 5-10 έτη (40,9%), 34 άτομα διαθέτουν εργασιακή εμπειρία 11-15 έτη (18,8%), 21 άτομα διαθέτουν εργασιακή εμπειρία 15-20 έτη (11,6%) και τα υπόλοιπα 12 άτομα διαθέτουν εργασιακή εμπειρία μεγαλύτερη των 20 ετών (6,6%) (Γράφημα 3.3).

Γράφημα 3.3 Εργασιακή εμπειρία

Κεφάλαιο 4 Αποτελέσματα

4.1. Περιγραφική Στατιστική Ανάλυση

Η Ενότητα Α' του ερωτηματολογίου εξετάζει τα εμπόδια χρήσης του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι του δείγματος στις επιχειρήσεις όπου εργάζονται. Αρχικά, εξετάζονται οι κίνδυνοι ιών και hacking (Πίνακας 4.1) για τους οποίους προκύπτει πως 27 άτομα δεν πιστεύουν καθόλου ότι υπάρχουν τέτοιοι κίνδυνοι με το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί η επιχείρησή τους (14,9%), 120 άτομα το πιστεύουν λίγο (66,3%), 21 άτομα τηρούν ουδέτερη στάση (11,6%), 11 άτομα το πιστεύουν αρκετά (6,1%) και τα υπόλοιπα 2 άτομα πολύ (1,1%).

Συνολικά, η πλειοψηφία του δείγματος δεν πιστεύουν πως η επιχείρηση αντιμετωπίζει κίνδυνο ιών και κυβερνοεπιθέσεων στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί (Μ.Ο. = 2,12, Τ.Α. = 0,772). Αυτό υποδηλώνει ένα σημαντικό αίσθημα ασφάλειας και την πεποίθηση πως λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα μείωσης και αντιμετώπισης τέτοιων κινδύνων.

Πίνακας 4 1 Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Κίνδυνοι ιών & hacking

Στα παρακάτω εμπόδια κατά τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης όπου εργάζεστε, παρακαλούμε απαντήστε κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικά για το βαθμό στον οποίο λαμβάνουν χώρα τα παρακάτω: [Κίνδυνοι ιών και hacking]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	27	14,9	14,9	14,9
Λίγο	120	66,3	66,3	81,2
Ούτε λίγο ούτε πολύ	21	11,6	11,6	92,8
Αρκετά	11	6,1	6,1	98,9
Πολύ	2	1,1	1,1	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 2,12 Τ.Α. = 0,772

Το επόμενο εμπόδιο που εξετάζεται αφορά τις διακοπές ρεύματος ή ηλεκτρικής τροφοδότησης (Πίνακας 4.2). Προκύπτει πως 84 άτομα δεν θεωρούν καθόλου πως η επιχείρηση αντιμετωπίζει διακοπές ρεύματος (46,4%), 75 άτομα το πιστεύουν λίγο (41,4%), 14 άτομα τηρούν ουδέτερη στάση (7,7%), 7 άτομα το πιστεύουν αρκετά (3,9%) και μόλις ένα άτομο το πιστεύει πολύ (0,6%).

Φαίνεται πως οι εργαζόμενοι του δείγματος δεν αντιμετωπίζουν ως σημαντικό εμπόδιο τις διακοπές ρεύματος για τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιούν (Μ.Ο. = 1,71, Τ.Α. = 0,815). Πιθανώς οι επιχειρήσεις να έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα σε περίπτωση διακοπής ρεύματος όπως είναι για παράδειγμα η χρήση κάποιου ups για να προστατευτούν και από διακοπές ρεύματος και από εναλλαγές τάσης.

Πίνακας 4 2 Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Διακοπές ρεύματος/ ηλεκτρικής τροφοδότησης

Στα παρακάτω εμπόδια κατά τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης όπου εργάζεστε, παρακαλούμε απαντήστε κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικά για το βαθμό στον οποίο λαμβάνουν χώρα τα παρακάτω: [Διακοπές ρεύματος/ ηλεκτρικής τροφοδότησης]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	84	46,4	46,4	46,4
Λίγο	75	41,4	41,4	87,8
Ούτε λίγο ούτε πολύ	14	7,7	7,7	95,6
Αρκετά	7	3,9	3,9	99,4
Πολύ	1	,6	,6	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 1,71 Τ.Α. = 0,815

Το επόμενο εμπόδιο που εξετάζεται αφορά την απώλεια δεδομένων από ζημιές σε διακομιστή, εφεδρικά αρχεία ή κλοπή (Πίνακας 4.3). Προκύπτει πως 49 άτομα δεν πιστεύουν καθόλου πως η επιχείρηση αντιμετωπίζει ένα τέτοιο εμπόδιο (27,1%), 108 άτομα το πιστεύουν λίγο (59,7%), 18 άτομα δεν το πιστεύουν ούτε λίγο ούτε πολύ (9,9%), 4 άτομα το πιστεύουν αρκετά (2,2%) και τα υπόλοιπα 2 άτομα το πιστεύουν πολύ (1,1%).

Φαίνεται πως τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι του δείγματος δεν αντιμετωπίζουν εμπόδια όπως η απώλεια δεδομένων (Μ.Ο. = 1,91, Τ.Α. = 0,743). Αυτό μπορεί να οφείλεται στα εναλλακτικά μέτρα που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις για να τηρούνται και σε εφεδρικά σημεία τα αρχεία του συστήματος με αποτέλεσμα να υπάρχει κατάλληλη πρόβλεψη σε περίπτωση τέτοιου κινδύνου.

Πίνακας 4 3Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Απώλεια δεδομένων

Στα παρακάτω εμπόδια κατά τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης όπου εργάζεστε, παρακαλούμε απαντήστε κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικά για το βαθμό στον οποίο λαμβάνουν χώρα τα παρακάτω: [Απώλεια δεδομένων από ζημιές σε διακομιστή, εφεδρικά αρχεία ή κλοπή]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	49	27,1	27,1	27,1
Λίγο	108	59,7	59,7	86,7
Ούτε λίγο ούτε πολύ	18	9,9	9,9	96,7
Αρκετά	4	2,2	2,2	98,9
Πολύ	2	1,1	1,1	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 1,91 Τ.Α. = 0,743

Το τελευταίο εμπόδιο που εξετάζεται αφορά το υψηλό κόστος (Πίνακας 4.4). Προκύπτει πως 5 άτομα δεν πιστεύουν καθόλου πως το υψηλό κόστος αποτελεί εμπόδιο χρήσης του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος (2,8%), 83 άτομα το πιστεύουν λίγο (45,9%), 58 άτομα τηρούν ουδέτερη στάση (32%), 31 άτομα το πιστεύουν αρκετά (17,1%) και τα υπόλοιπα 4 άτομα το πιστεύουν πολύ (2,2%).

Το υψηλό κόστος φαίνεται πως αποτελεί το πιο σημαντικό από τα εξεταζόμενα εμπόδια για τη χρήση ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος σε μια ελληνική επιχείρηση (Μ.Ο. = 2,7, Τ.Α. = 0,862). Το κόστος αυτό δεν αφορά μόνο το κόστος απόκτησης του συστήματος αλλά και της συντήρησης και αναβάθμισής του σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες συνθήκες.

Πίνακας 4 4Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος: Υψηλό κόστος

Στα παρακάτω εμπόδια κατά τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης όπου εργάζεστε, παρακαλούμε απαντήστε κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικά για το βαθμό στον οποίο λαμβάνουν χώρα τα παρακάτω: [Υψηλό κόστος]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Καθόλου	5	2,8	2,8	2,8
Λίγο	83	45,9	45,9	48,6
Ούτε λίγο ούτε πολύ	58	32,0	32,0	80,7
Αρκετά	31	17,1	17,1	97,8
Πολύ	4	2,2	2,2	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 2,70 T.A. = 0,862

Στη συνέχεια, εξετάζονται τα μέτρα που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις για να αντιμετωπίσουν τα προηγούμενα εμπόδια. Αρχικά, εξετάζονται τα μέτρα προφύλαξης που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις με λογιστικά πληροφοριακά συστήματα έναντι των εμποδίων που εξετάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα. Στον Πίνακα 4.5 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της άποψης των εργαζομένων για το βαθμό στον οποίο λαμβάνονται προφυλάξεις και προστατευτικά μέτρα έναντι ιών και πιθανότητας hacking. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί πως συμβαίνει κάτι τέτοιο (0,6%), 33 άτομα τηρούν ουδέτερη στάση (18,2%), 76 άτομα συμφωνούν (42%) και τα υπόλοιπα 71 άτομα συμφωνούν απόλυτα (39,2%).

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα δηλώνουν πως οι επιχειρήσεις λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας ώστε τα συστήματά τους να μπορούν να αντιμετωπίσουν ιούς και πιθανές επιθέσεις hacking (M.O. = 4,2, T.A. = 0,748). Οι σύγχρονες ελληνικές επιχειρήσεις έχουν αντιληφθεί τον τρόπο με τον οποίο μπορεί κανείς να αποσπάσει πληροφορίες και να προκαλέσει ζημία μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων και έχουν λάβει τις απαραίτητες προφυλάξεις.

Πίνακας 4 5Μέτρα προφύλαξης: Προφυλάξεις και μέτρα έναντι ιών &hacking

Σε σχέση με τα παραπάνω εμπόδια αξιολογήστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνονται από την επιχείρηση μέτρα προφύλαξης: [Λαμβάνονται προφυλάξεις και προστατευτικά μέτρα έναντι ιών και πιθανότητας hacking]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	1	,6	,6	,6
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	33	18,2	18,2	18,8
Συμφωνώ	76	42,0	42,0	60,8
Συμφωνώ απόλυτα	71	39,2	39,2	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 4,2 T.A. = 0,748

Στη συνέχεια εξετάζεται ως μέτρο πρόληψης και αντιμετώπισης η τήρηση αρχείου backup (Πίνακας 4.6). Προκύπτει πως 8 άτομα τηρούν ουδέτερη στάση (4,4%),63 άτομα συμφωνούν πως τηρείται αρχείο backup (34,8%) και τα υπόλοιπα 110 άτομα συμφωνούν απόλυτα (60,8%).

Φαίνεται πως οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα όπως οι εναλλαγές τάσης με την τήρηση backup αρχείων προκειμένου να μπορεί να συνεχίσει απρόσκοπτα η λειτουργία τους ακόμη και αν αντιμετωπίζουν εμπόδια ηλεκτροδότησης ή και άλλων μορφών (M.O. = 4,56, T.A. = 0,58).

Πίνακας 4 6Μέτρα προφύλαξης: Αρχείο backup

Σε σχέση με τα παραπάνω εμπόδια αξιολογήστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνονται από την επιχείρηση μέτρα προφύλαξης: [Τηρείται αρχείο back up]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	8	4,4	4,4	4,4
Συμφωνώ	63	34,8	34,8	39,2
Συμφωνώ απόλυτα	110	60,8	60,8	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 4,56 T.A. = 0,580

Στη συνέχεια, εξετάζεται ως μέτρο πρόληψης και αντιμετώπισης η τακτική αλλαγή κωδικών πρόσβασης στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα (Πίνακας 4.7). Προκύπτει πως 4 άτομα διαφωνούν πως τηρείται ένα τέτοιο μέτρο (2,2%), 43 άτομα τηρούν ουδέτερη στάση (23,8%), 58 άτομα συμφωνούν πως τηρείται αρχείο backup (32%) και τα υπόλοιπα 76 άτομα συμφωνούν απόλυτα (42%).

Παρά το γεγονός πως μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων τήρησε ουδέτερη στάση φαίνεται πως οι επιχειρήσεις λαμβάνουν ως μέτρο προφύλαξης την αλλαγή των κωδικών πρόσβασης σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να μην υπάρχει ο κίνδυνος κάποιος μη εξουσιοδοτημένος να μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες και δεδομένα μέσω του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος (Μ.Ο. = 4,14, Τ.Α. = 0,855).

Πίνακας 4 7 Μέτρα προφύλαξης: Αλλαγή κωδικών πρόσβασης

Σε σχέση με τα παραπάνω εμπόδια αξιολογήστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνονται από την επιχείρηση μέτρα προφύλαξης: [Οι κωδικοί πρόσβασης αλλάζουν συχνά.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	4	2,2	2,2	2,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	43	23,8	23,8	26,0
Συμφωνώ	58	32,0	32,0	58,0
Συμφωνώ απόλυτα	76	42,0	42,0	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 4,14 Τ.Α. = 0,855

Η Ενότητα Β' του ερωτηματολογίου εξετάζει τον εσωτερικό έλεγχο και τα πληροφοριακά συστήματα που λειτουργούν σε μια επιχείρηση. Στον Πίνακα 4.8 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο ο εσωτερικός ελεγκτής φροντίζει για την εισαγωγή δεδομένων στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα, τη λειτουργία του και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων με γνώμονα τη μείωση του κινδύνου. Προκύπτει πως 17 άτομα διαφωνούν πως συμβαίνει αυτό (9,4%), 112 άτομα δεν εκφράζουν σαφή στάση (61,9%), 47 άτομα συμφωνούν (26%) και τα υπόλοιπα 5 άτομα συμφωνούν απόλυτα (2,8%).

Πιθανώς οι συμμετέχοντες να μην κατανόησαν πλήρως την πρόταση ή να μην ήθελαν να εκφραστούν θετικά ή αρνητικά στο σύνολο των θεμάτων που τίγονται (Μ.Ο. = 3,22, Τ.Α. = 0,646). Ωστόσο, φαίνεται πως ο εσωτερικός ελεγκτής διαδραματίζει ρόλο στην λειτουργία τόσο του εσωτερικού ελέγχου όσο και του τρόπου χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων.

Πίνακας 4 8 Εσωτερικός έλεγχος & πληροφοριακά συστήματα: Ρόλος εσωτερικού ελεγκτή 1

Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά συστήματα [Ο εσωτερικός ελεγκτής φροντίζει για την εισαγωγή δεδομένων στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα, την λειτουργία του και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων με γνώμονα τη μείωση του κινδύνου.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	17	9,4	9,4	9,4
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	112	61,9	61,9	71,3
Συμφωνώ	47	26,0	26,0	97,2
Συμφωνώ απόλυτα	5	2,8	2,8	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 3,22 Τ.Α. = 0,646

Στον Πίνακα 4.9 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο ο εσωτερικός ελεγκτής αντιλαμβάνεται και κατανοεί τη σημασία της επαρκούς κατανόησης ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και των συστατικών του. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν απόλυτα (1,1%), 14 άτομα διαφωνούν (7,7%), 69 άτομα τηρούν ουδέτερη στάση (38,1%), 88 άτομα συμφωνούν (48,6%) και τα υπόλοιπα 8 άτομα συμφωνούν απόλυτα (4,4%).

Φαίνεται πως οι περισσότεροι συμμετέχοντες στην έρευνα αντιλαμβάνονται το ρόλο του εσωτερικού ελεγκτή ειδικά ως προς το βαθμό κατανόησης του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος προκειμένου αυτό να χρησιμοποιείται ορθά, συνετά και αποτελεσματικά (Μ.Ο. = 3,48, Τ.Α. = 0,75).

Πίνακας 4 9 Εσωτερικός έλεγχος & πληροφοριακά συστήματα: Ρόλος εσωτερικού ελεγκτή 2

Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά συστήματα [Ο εσωτερικός ελεγκτής αντιλαμβάνεται και κατανοεί τη σημασία της επαρκούς κατανόησης ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και των συστατικών του.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	1,1	1,1	1,1
Διαφωνώ	14	7,7	7,7	8,8
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	69	38,1	38,1	47,0
Συμφωνώ	88	48,6	48,6	95,6
Συμφωνώ απόλυτα	8	4,4	4,4	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,48 T.A. = 0,750

Στον Πίνακα 4.10 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο ο εσωτερικός ελεγκτής ελέγχει τις διαδικασίες προστασίας δεδομένων με συνεχείς ανατροφοδοτήσεις και ενημερώσεις του πληροφοριακού συστήματος. Προκύπτει πως 13 άτομα διαφωνούν (7,2%), 85 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (47%), 70 άτομα συμφωνούν (38,7%) και τα υπόλοιπα 13 άτομα συμφωνούν απόλυτα (7,2%).

Ο εσωτερικός ελεγκτής καλείται εκτός από την εποπτεία της λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου να δίνει έμφαση στην ενημέρωση του πληροφοριακού συστήματος ώστε να ανταποκρίνεται στους κανόνες και νόμους του κράτους, στις πολιτικές του οργανισμού και τους στόχους του εσωτερικού ελέγχου. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες στην έρευνα δεν εκφράζουν ούτε ιδιαίτερα θετική ούτε αρνητική άποψη σχετικά με την ευθύνη του εσωτερικού ελεγκτή για την συνεχή ανατροφοδότηση και ενημέρωση του πληροφοριακού συστήματος (M.O. = 3,46, T.A. = 0,734). Σημαντικό ρόλο εκτός από τον ελεγκτή διαδραματίζει και το τμήμα πληροφοριακών συστημάτων ή η εταιρία με την οποία ο οργανισμός συνεργάζεται για τη διαχείριση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος.

Πίνακας 4 10 Εσωτερικός έλεγχος & πληροφοριακά συστήματα: Ρόλος εσωτερικού ελεγκτή 3

Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά συστήματα [Ο εσωτερικός ελεγκτής ελέγχει τις διαδικασίες προστασίας δεδομένων με συνεχείς ανατροφοδοτήσεις και ενημερώσεις του πληροφοριακού συστήματος.]
--

	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	13	7,2	7,2	7,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	85	47,0	47,0	54,1
Συμφωνώ	70	38,7	38,7	92,8
Συμφωνώ απόλυτα	13	7,2	7,2	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,46 T.A. = 0,734

Στη συνέχεια, εξετάζεται ο ίδιος ο εσωτερικός έλεγχος μέσα από τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει ο εσωτερικός ελεγκτής για την ορθή άσκηση του. Στον Πίνακα 4.11 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο ο εσωτερικός ελεγκτής συμβαδίζει με την ηθική του επαγγέλματός του. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (0,6%), 2 άτομα διαφωνούν (1,1%), 93 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (51,4%), 77 άτομα συμφωνούν (42,5%) και τα υπόλοιπα 8 άτομα συμφωνούν απόλυτα (4,4%).

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει ένας εσωτερικός ελεγκτής είναι η ηθική. Η φύση του επαγγέλματος υπαγορεύει την ανάγκη ύπαρξης αυτής της ιδιότητας με αποτέλεσμα οι συμμετέχοντες στην έρευνα να αναγνωρίζουν την αξία και την σημασία αυτού του χαρακτηριστικού στο επάγγελμα του εσωτερικού ελεγκτή (M.O. = 3,49, T.A. = 0,629).

Πίνακας 4 11 Εσωτερικός ελεγκτής: Ηθική

Εσωτερικός έλεγχος [Ο εσωτερικός ελεγκτής συμβαδίζει με την ηθική του επαγγέλματός του.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	,6	,6
Διαφωνώ	2	1,1	1,1	1,7
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	93	51,4	51,4	53,0
Συμφωνώ	77	42,5	42,5	95,6
Συμφωνώ απόλυτα	8	4,4	4,4	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,49 T.A. = 0,629

--	--	--	--	--

Στον Πίνακα 4.12 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο ο εσωτερικός ελεγκτής ακολουθεί τις επαγγελματικές αρχές κατά τη διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου. Προκύπτει πως 11 άτομα διαφωνούν (6,1%), 63 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (34,8%), 93 άτομα συμφωνούν (51,4%) και τα υπόλοιπα 14 άτομα συμφωνούν απόλυτα (7,7%).

Όπως η ηθική έτσι και οι επαγγελματικές αρχές είναι σημαντικές για την εξάσκηση του επαγγέλματος του εσωτερικού ελεγκτή (Μ.Ο. = 3,61, Τ.Α. = 0,719).

Πίνακας 4 12 Εσωτερικός ελεγκτής: Επαγγελματικές αρχές

Εσωτερικός έλεγχος [Ο εσωτερικός ελεγκτής ακολουθεί τις επαγγελματικές αρχές κατά τη διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	11	6,1	6,1	6,1
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	63	34,8	34,8	40,9
Συμφωνώ	93	51,4	51,4	92,3
Συμφωνώ απόλυτα	14	7,7	7,7	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 3,61 Τ.Α. = 0,719

Στον Πίνακα 4.13 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο ο εσωτερικός ελεγκτής συμμορφώνεται με τα διεθνή πρότυπα εφαρμογής εσωτερικού ελέγχου. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν απόλυτα (1,1%), 3 άτομα διαφωνούν (1,7%), 80 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (44,2%), 82 άτομα συμφωνούν (45,3%) και τα υπόλοιπα 14 άτομα συμφωνούν απόλυτα (7,7%).

Η συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου σε πολλούς οργανισμούς αποτελεί υποχρέωση λόγω της νομικής μορφής τους ή λόγω των δραστηριοτήτων τους οι οποίες μπορεί να είναι διεθνείς. Ακόμη όμως και στην περίπτωση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και οργανισμών ο εσωτερικός ελεγκτής καλείται να εφαρμόζει διεθνή πρότυπα προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία, συγκρισιμότητα και συστάσεις για βελτίωση (Μ.Ο. = 3,57, Τ.Α. = 0,709).

Πίνακας 4 13 Εσωτερικός ελεγκτής: Συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα εσωτερικού ελέγχου

Εσωτερικός έλεγχος [Ο εσωτερικός ελεγκτής συμμορφώνεται με τα διεθνή πρότυπα εφαρμογής εσωτερικού ελέγχου.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	1,1	1,1	1,1
Διαφωνώ	3	1,7	1,7	2,8
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	80	44,2	44,2	47,0
Συμφωνώ	82	45,3	45,3	92,3
Συμφωνώ απόλυτα	14	7,7	7,7	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,57 T.A. = 0,709

Η Ενότητα Γ' του ερωτηματολογίου εξετάζει ορισμένα στοιχεία για το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα που εφαρμόζουν οι οργανισμοί. Στον Πίνακα 4.14 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η αποθήκευση δεδομένων συμβάλλει στην ακεραιότητα της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς. Προκύπτει πως 8 άτομα διαφωνούν (4,4%), 84 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (46,4%), 74 άτομα συμφωνούν (40,9%) και τα υπόλοιπα 15 άτομα συμφωνούν απόλυτα (8,3%).

Η ηλεκτρονική τήρηση διαδικασιών και αρχείων εξυπηρετεί την ακεραιότητα και διαφάνεια της διαδικασίας σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στην έρευνα (M.O. = 3,53, T.A. = 0,711). Η χρήση ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος διευκολύνει την αποθήκευση στοιχείων εύκολα προσβάσιμων και επεξεργάσιμων από τα άτομα με εξουσιοδότηση στην αντίστοιχη πληροφόρηση ώστε να διευκολύνονται και να επιταχύνονται διαδικασίες.

Πίνακας 4 14 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 1

Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα [Η αποθήκευση δεδομένων συμβάλλει στην ακεραιότητα της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	8	4,4	4,4	4,4

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	84	46,4	46,4	50,8
Συμφωνώ	74	40,9	40,9	91,7
Συμφωνώ απόλυτα	15	8,3	8,3	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,53 T.A. = 0,711

Στον Πίνακα 4.15 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η αποθήκευση δεδομένων πραγματοποιείται με επαρκείς λεπτομέρειες ώστε να αντικατοπτρίζει με ακρίβεια και δίκαια τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (0,6%), 5 άτομα διαφωνούν (2,8%), 57 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (31,5%), 99 άτομα συμφωνούν (54,7%) και τα υπόλοιπα 19 άτομα συμφωνούν απόλυτα (10,5%).

Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα καλύπτουν την ανάγκη πληροφόρησης με επάρκεια και λεπτομέρειες με αποτέλεσμα η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης να πραγματοποιείται δίκαια και αντικειμενικά κατά το δυνατόν (M.O. = 3,72, T.A. = 0,71).

Πίνακας 4 15 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 2

Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα [Η αποθήκευση δεδομένων πραγματοποιείται με επαρκείς λεπτομέρειες ώστε να αντικατοπτρίζει με ακρίβεια και δίκαια τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	,6	,6
Διαφωνώ	5	2,8	2,8	3,3
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	57	31,5	31,5	34,8
Συμφωνώ	99	54,7	54,7	89,5
Συμφωνώ απόλυτα	19	10,5	10,5	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,72 T.A. = 0,710

Στον Πίνακα 4.16 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η εφαρμογή της συλλογής δεδομένων συμβάλλει στην εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων για την επιχείρηση. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (0,6%), 8 άτομα διαφωνούν (4,4%), 72 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (39,8%), 85 άτομα συμφωνούν (47%) και τα υπόλοιπα 15 άτομα συμφωνούν απόλυτα (8,3%).

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα αναγνωρίζει την εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων που προσφέρει η χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος καθώς τα δεδομένα συλλέγονται και αποτυπώνονται μια φορά κατά τη χρήση του συστήματος χωρίς να προκύπτει ανάγκη για επανάληψη ενεργειών και διαδικασιών (Μ.Ο. = 3,58, Τ.Α. = 0,731).

Πίνακας 4 16 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 3

Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα [Η εφαρμογή της συλλογής δεδομένων συμβάλλει στην εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων για την επιχείρηση.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	,6	,6
Διαφωνώ	8	4,4	4,4	5,0
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	72	39,8	39,8	44,8
Συμφωνώ	85	47,0	47,0	91,7
Συμφωνώ απόλυτα	15	8,3	8,3	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. =3,58 Τ.Α. = 0,731

Στον Πίνακα 4.17 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η επεξεργασία δεδομένων βοηθά στην αξιολόγηση της οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (0,6%), 3 άτομα διαφωνούν (1,7%), 68 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (37,6%), 92 άτομα συμφωνούν (50,8%) και τα υπόλοιπα 17 άτομα συμφωνούν απόλυτα (9,4%).

Το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα προσφέρει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να αξιολογήσει καλύτερα την απόδοσή της σε οικονομικούς όρους μέσα από την πολυεπίπεδη εξέταση στοιχείων και τη δυνατότητα υπολογισμού δεικτών μέσα από την

πληροφόρηση που προκύπτει στο σύστημα (Μ.Ο. = 3,67, Τ.Α. = 0,692). Επιπλέον, η ενδεδειγμένη προσέγγιση των δεδομένων βοηθά στην καλύτερη κατανόηση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων από τα διοικητικά στελέχη.

Πίνακας 4 17 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 4

Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα [Η επεξεργασία δεδομένων βοηθά στην αξιολόγηση της οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	,6	,6
Διαφωνώ	3	1,7	1,7	2,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	68	37,6	37,6	39,8
Συμφωνώ	92	50,8	50,8	90,6
Συμφωνώ απόλυτα	17	9,4	9,4	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 3,67 Τ.Α. = 0,692

Στον Πίνακα 4.18 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η επεξεργασία δεδομένων εξυπηρετεί στη βελτίωση της ποιότητας των οικονομικών αναφορών και διευκολύνει τις διαδικασίες των συναλλαγών στην επιχείρηση. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα (0,6%), 2 άτομα διαφωνούν (1,1%), 70 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (38,7%), 93 άτομα συμφωνούν (51,4%) και τα υπόλοιπα 15 άτομα συμφωνούν απόλυτα (8,3%).

Η καλύτερη επεξεργασία και ανάλυση λογιστικών και οικονομικών στοιχείων βοηθά σημαντικά στην αύξηση της ποιότητας των αναφορών που προκύπτουν με αποτέλεσμα να διευκολύνεται και η διεκπεραίωση συναλλαγών (Μ.Ο. = 3,66, Τ.Α. = 0,67).

Πίνακας 4 18 Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 5

Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα [Η επεξεργασία δεδομένων εξυπηρετεί στη βελτίωση της ποιότητας των οικονομικών αναφορών και διευκολύνει τις διαδικασίες των συναλλαγών στην επιχείρηση.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό

Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	,6	,6
Διαφωνώ	2	1,1	1,1	1,7
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	70	38,7	38,7	40,3
Συμφωνώ	93	51,4	51,4	91,7
Συμφωνώ απόλυτα	15	8,3	8,3	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,66 T.A. = 0,670

Η Ενότητα Δ΄ του ερωτηματολογίου εξετάζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Αρχικά, εξετάζεται η μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων. Στον Πίνακα 4.19 παρουσιάζεται ο βαθμός στον οποίο οι συμμετέχοντες στην έρευνα επιβεβαιώνουν μέσα από έλεγχο πως κάθε εργαζόμενος ο οποίος έχει πρόσβαση στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα έχει εξατομικευμένα στοιχεία πρόσβασης και φαίνονται οι καταχωρήσεις και οι ενέργειες που διεκπεραιώνει το σύστημα. Προκύπτει πως 5 άτομα διαφωνούν (2,8%), 92 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (50,8%), 70 άτομα συμφωνούν (38,7%) και τα υπόλοιπα 14 άτομα συμφωνούν απόλυτα (7,7%).

Η καταγραφή των κινήσεων και ενεργειών κάθε ατόμου διασφαλίζει όχι μόνο την ορθή εκτέλεση των εργασιών αλλά και την ποιότητα εκτέλεσής τους, την διασφάλιση της διαφάνειας και επιπλέον, δίνει την δυνατότητα εντοπισμού σφαλμάτων και παραλείψεων που μπορούν να αποφευχθούν στο μέλλον (M.O. = 3,51, T.A. = 0,68).

Πίνακας 4 19 Μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων 1

Μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων [Επιβεβαιώνω μέσα από έλεγχο πως κάθε εργαζόμενος ο οποίος έχει πρόσβαση στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα έχει εξατομικευμένα στοιχεία πρόσβασης και φαίνονται οι καταχωρήσεις και οι ενέργειες που διεκπεραιώνει στο σύστημα.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	5	2,8	2,8	2,8
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	92	50,8	50,8	53,6
Συμφωνώ	70	38,7	38,7	92,3
Συμφωνώ απόλυτα	14	7,7	7,7	100,0

Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,51 T.A. = 0,680
--------	-----	-------	-------	-----------------------------

Στον Πίνακα 4.20 παρουσιάζεται ο βαθμός στον οποίο εφαρμόζονται διαδικασίες εντοπισμού εσφαλμένων ή ανακριβών στοιχείων που εισήχθησαν στο σύστημα με ή χωρίς πρόθεση. Προκύπτει πως 6 άτομα διαφωνούν (3,3%), 77 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (42,5%), 86 άτομα συμφωνούν (47,5%) και τα υπόλοιπα 12 άτομα συμφωνούν απόλυτα (6,6%). Μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων στην έρευνα δεν εκφράζει σαφή άποψη για το ζήτημα, ωστόσο με βάση τα στοιχεία του μέσου όρου προκύπτει πως πράγματι εφαρμόζονται ορισμένες διαδικασίες για τον εντοπισμό ανακριβών ή εσφαλμένων στοιχείων (M.O. = 3,57, T.A. = 0,668).

Η απόφαση για τη μείωση του κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων με αυτόν τον τρόπο αποτελεί ευθύνη της διοίκησης αλλά και του εσωτερικού ελεγκτή στο βαθμό που διαθέτει τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων για ζητήματα που αφορούν το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα.

Πίνακας 4 20 Μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων 2

Μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων [Εφαρμόζονται διαδικασίες εντοπισμού εσφαλμένων ή ανακριβών στοιχείων που εισήχθησαν στο σύστημα με πρόθεση ή χωρίς.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	6	3,3	3,3	3,3
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	77	42,5	42,5	45,9
Συμφωνώ	86	47,5	47,5	93,4
Συμφωνώ απόλυτα	12	6,6	6,6	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,57 T.A. = 0,668

Έπειτα, εξετάζεται η μείωση του λειτουργικού κινδύνου και πώς αυτή εξασφαλίζεται. Στον Πίνακα 4.21 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο διασφαλίζεται η επεξεργασία δεδομένων με ηλεκτρονικό τρόπο χωρίς την ανάμειξη ανθρώπινου στοιχείου κατά το

δυνατό. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν (1,1%), 83 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (45,9%), 85 άτομα συμφωνούν (47%) και τα υπόλοιπα 11 άτομα συμφωνούν απόλυτα (6,1%).

Φαίνεται πως συνολικά οι ηλεκτρονικές συναλλαγές και η ηλεκτρονική επεξεργασία δεδομένων χωρίς την ανάμειξη ανθρώπινου δυναμικού λαμβάνει χώρα στις επιχειρήσεις όπου εργάζεται το δείγμα (Μ.Ο. = 3,58, Τ.Α. = 0,624).

Πίνακας 4 21 Μείωση λειτουργικού κινδύνου 1

Μείωση λειτουργικού κινδύνου [Διασφαλίζεται η επεξεργασία δεδομένων με ηλεκτρονικό τρόπο χωρίς την ανάμειξη ανθρώπινου στοιχείου κατά το δυνατό.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	2	1,1	1,1	1,1
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	83	45,9	45,9	47,0
Συμφωνώ	85	47,0	47,0	93,9
Συμφωνώ απόλυτα	11	6,1	6,1	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 3,58 Τ.Α. = 0,624

Στον Πίνακα 4.22 εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο γίνεται συνεχώς αναβάθμιση του λειτουργικού πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιείται για λογιστικούς σκοπούς. Προκύπτει πως 4 άτομα διαφωνούν (2,2%), 72 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (39,8%), 91 άτομα συμφωνούν (50,3%) και τα υπόλοιπα 14 άτομα συμφωνούν απόλυτα (7,7%).

Οι συχνές αναβαθμίσεις του λειτουργικού πληροφοριακού συστήματος επιταχύνουν τις ηλεκτρονικές διαδικασίες καταχώρησης, επεξεργασίας και ανάλυσης με αποτέλεσμα να διευκολύνουν την εργασία του ανθρώπινου δυναμικού (Μ.Ο. = 3,64, Τ.Α. = 0,658). Ακόμη, οι συνεχείς αναβαθμίσεις εξυπηρετούν στην καλύτερη ενημέρωση και επικαιροποίηση των στοιχείων με βάση νέους νόμους, κανόνες και κώδικες του κράτους αλλά και του οργανισμού.

Πίνακας 4 22 Μείωση λειτουργικού κινδύνου 2

Μείωση λειτουργικού κινδύνου [Γίνεται συνεχώς αναβάθμιση του λειτουργικού πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιείται για λογιστικούς σκοπούς.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	4	2,2	2,2	2,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	72	39,8	39,8	42,0
Συμφωνώ	91	50,3	50,3	92,3
Συμφωνώ απόλυτα	14	7,7	7,7	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,64 T.A. = 0,658

Έπειτα εξετάζεται η μείωση του κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων. Στον Πίνακα 4.23 παρουσιάζεται ο βαθμός στον οποίο γίνεται σύγκριση μεταξύ αποτελεσμάτων που προκύπτουν χειροκίνητα και αποτελεσμάτων που δίνει το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα. Προκύπτει πως 4 άτομα διαφωνούν (2,2%), 87 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (48,1%), 78 άτομα συμφωνούν (43,1%) και τα υπόλοιπα 12 άτομα συμφωνούν απόλυτα (6,6%).

Προκειμένου να ληφθούν σημαντικές αποφάσεις εκτελείται μια διαδικασία σύγκρισης και ελέγχου μεταξύ των αποτελεσμάτων που μπορεί να προκύπτουν χειροκίνητα και των αποτελεσμάτων που προκύπτουν για παρόμοιο ή ίδιο σκοπό από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα (M.O. = 3,54, T.A. = 0,654). Μεγάλο μέρος του δείγματος, ωστόσο, και πάλι εκφράζει ουδέτερη άποψη, πιθανώς γιατί δεν έχει γνώση του θέματος.

Πίνακας 4 23 Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων 1

Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων [Γίνεται σύγκριση μεταξύ αποτελεσμάτων που προκύπτουν χειροκίνητα και αποτελεσμάτων που δίνει το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	4	2,2	2,2	2,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	87	48,1	48,1	50,3
Συμφωνώ	78	43,1	43,1	93,4
Συμφωνώ απόλυτα	12	6,6	6,6	100,0

Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,54 T.A. = 0,654
--------	-----	-------	-------	-----------------------------

Στον Πίνακα 4.24 παρουσιάζεται ο βαθμός στον οποίο διασφαλίζεται η ασφαλής αποθήκευση των αποτελεσμάτων που εξάγονται από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα και η παράδοσή τους στα αρμόδια άτομα της διοίκησης. Προκύπτει πως 4 άτομα διαφωνούν (2,2%), 62 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (34,3%), 104 άτομα συμφωνούν (57,5%) και τα υπόλοιπα 11 άτομα συμφωνούν απόλυτα (6,1%).

Φαίνεται πως η πλειοψηφία των συμμετεχόντων της έρευνας πιστεύει πως στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων φτάνουν ασφαλείς και αξιόπιστες πληροφορίες που προκύπτουν μέσω του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος (M.O. = 3,67, T.A. = 0,623). Η ασφαλής αποθήκευση και μετάδοση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν λογιστικά με αξιοπιστία και ποιότητα είναι σημαντικά χαρακτηριστικά που μπορούν να οδηγήσουν στη λήψη ασφαλών και αποτελεσματικών αποφάσεων.

Πίνακας 4 24 Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων 2

Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων [Διασφαλίζεται η ασφαλής αποθήκευση των αποτελεσμάτων που εξάγονται από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα και η παράδοσή τους στα αρμόδια άτομα της διοίκησης.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ	4	2,2	2,2	2,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	62	34,3	34,3	36,5
Συμφωνώ	104	57,5	57,5	93,9
Συμφωνώ απόλυτα	11	6,1	6,1	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,67 T.A. = 0,623

Στη συνέχεια εξετάζεται η μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων. Στον Πίνακα 4.25 παρουσιάζεται ο βαθμός στον οποίο η παρουσία εναλλακτικών πηγών ενέργειας για την αδιάλειπτη λειτουργία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος αποτελεί προτεραιότητα για τη διοίκηση. Προκύπτει πως μόλις ένα άτομο διαφωνεί απόλυτα

(0,6%), 4 άτομα διαφωνούν (2,2%), 96 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (53%), 74 άτομα συμφωνούν (40,9%) και τα υπόλοιπα 6 άτομα συμφωνούν απόλυτα (3,3%).

Περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες δεν εκφράζουν σαφή άποψη στο συγκεκριμένο ζήτημα (Μ.Ο. = 3,44, Τ.Α. = 0,626). Ωστόσο, περισσότεροι από το 40% συμφωνούν πως η διοίκηση λαμβάνει μέτρα προκειμένου το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα να λειτουργεί αδιάλειπτα ακόμη και σε περιπτώσεις διακοπής ηλεκτροδότησης ή αδυναμίας πρόσβασης στο φυσικό χώρο του οργανισμού.

Πίνακας 4 25 Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων 1

Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων [Η παρουσία εναλλακτικών πηγών ενέργειας για την αδιάλειπτη λειτουργία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος αποτελεί προτεραιότητα για τη διοίκηση.]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	,6	,6
Διαφωνώ	4	2,2	2,2	2,8
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	96	53,0	53,0	55,8
Συμφωνώ	74	40,9	40,9	96,7
Συμφωνώ απόλυτα	6	3,3	3,3	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	Μ.Ο. = 3,44 Τ.Α. = 0,626

Στον Πίνακα 4.26 παρουσιάζεται ο βαθμός στον οποίο δίνεται η απαραίτητη προσοχή για τη λειτουργία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και την υγιεινή για το ανθρώπινο δυναμικό όπως για παράδειγμα με τη χρήση κλιματισμού, με τον εξαερισμό του χώρου και με άλλους τρόπους. Προκύπτει πως 2 άτομα διαφωνούν απόλυτα (1,1%), άλλα 2 άτομα διαφωνούν (1,1%), 55 άτομα ούτε συμφωνούν ούτε διαφωνούν (30,4%), 110 άτομα συμφωνούν (60,8%) και τα υπόλοιπα 12 άτομα συμφωνούν απόλυτα (6,6%).

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα αναγνωρίζουν την προσπάθεια του οργανισμού στον οποίο εργάζονται προκειμένου να μειωθούν οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι χρήσης του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος (Μ.Ο. = 3,71, Τ.Α. = 0,656).

Πίνακας 4 26 Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων 2

Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων [Δίνεται η απαραίτητη προσοχή για την λειτουργία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και την υγιεινή για το ανθρώπινο δυναμικό (π.χ. χρήση κλιματισμού, εξαερισμός χώρου κλπ.)]				
	Συχνότητα	Ποσοστό	Έγκυρο Ποσοστό	Αθροιστικό Ποσοστό
Διαφωνώ απόλυτα	2	1,1	1,1	1,1
Διαφωνώ	2	1,1	1,1	2,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	55	30,4	30,4	32,6
Συμφωνώ	110	60,8	60,8	93,4
Συμφωνώ απόλυτα	12	6,6	6,6	100,0
Σύνολο	181	100,0	100,0	M.O. = 3,71 T.A. = 0,656

4.2. Έλεγχοι συσχετίσεων

Αρχικά, εξετάστηκε η σχέση των ανεξάρτητων μεταβλητών του φύλου και του επιπέδου εκπαίδευσης με t-test ανεξάρτητων δειγμάτων χωρίς όμως να προκύψει κάποιο στατιστικά σημαντικό αποτέλεσμα ($p > 0.05$). Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε έλεγχος συσχετίσεων (correlation test). Στην αρχή εξετάστηκε η σχέση μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου και της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος στις ελληνικές επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα όπως αυτή μετρήθηκε με την αντίστοιχη ενότητα του ερωτηματολογίου.

Στον Πίνακα 4.27 προκύπτει η ύπαρξη ισχυρής στατιστικά σημαντικής και θετικής σχέσης μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου τόσο σε επίπεδο χαρακτηριστικών εσωτερικού ελεγκτή (ηθική, επαγγελματικές αρχές, διεθνή πρότυπα ελέγχου) ($p < 0.001$) όσο και σε συνολικό επίπεδο σε συνδυασμό με τα πληροφοριακά συστήματα ($p < 0.001$).

Πίνακας 4 27 Συσχετίσεις 1

Correlations			
	M.O. Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά	M.O. Εσωτερικός έλεγχος	M.O. Ενότητα Β'

		συστήματα		
Μ.Ο. Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά συστήματα	Pearson Correlation	1	,443**	,849**
	Sig. (2-tailed)		<,001	<,001
	N	181	181	181
Μ.Ο. Εσωτερικός έλεγχος	Pearson Correlation	,443**	1	,850**
	Sig. (2-tailed)	<,001		<,001
	N	181	181	181
Μ.Ο. Ενότητα Β΄	Pearson Correlation	,849**	,850**	1
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	
	N	181	181	181
Μ.Ο. Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα	Pearson Correlation	,428**	,639**	,629**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001
	N	181	181	181

Στον Πίνακα 4.28 παρουσιάζονται τα περιγραφικά στατιστικά στοιχεία για τα εξεταζόμενα μεγέθη από όπου προκύπτει πως ο εσωτερικός έλεγχος επηρεάζει θετικά την αποτελεσματικότητα του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος επιβεβαιώνοντας πως όσο αυξάνεται ο ρόλος του εσωτερικού ελεγκτή και η δραστηριοποίησή του για την αναβάθμιση και συνεχή ενημέρωση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος, τόσο πιο αποτελεσματική θα είναι η χρήση του τελευταίου.

Πίνακας 4 28 Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία 1

	Μ.Ο.	Τ.Α.	N
Μ.Ο. Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά συστήματα	3,38 4	,497	18 1
Μ.Ο. Εσωτερικός έλεγχος	3,55 6	,497	18 1
Μ.Ο. Ενότητα Β΄	3,47 0	,422 0	18 1
Μ.Ο. Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα	3,63 1	,464 2	18 1

Προκειμένου να εξεταστεί το δεύτερο ερώτημα σύμφωνα με το οποίο υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και της λήψης αποφάσεων της διοίκησης των ελληνικών επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, εξετάστηκαν οι συσχετίσεις της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος με τις διαστάσεις της λήψης αποφάσεων όπως αυτές εξετάζονται στο ερωτηματολόγιο, δηλαδή με τη μείωση του κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων, τη μείωση του λειτουργικού κινδύνου, τη μείωση του κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων. Ακόμη, εξετάστηκε η σχέση συνολικά της λήψης αποφάσεων με το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα.

Στον Πίνακα 4.29 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα με βάση τα οποία προκύπτει πως η αποτελεσματικότητα του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος σχετίζεται στατιστικά σημαντικά και θετικά με όλες τις πτυχές της λήψης αποφάσεων και συνολικά με τη λήψη αποφάσεων.

Πίνακας 4 29 Συσχετίσεις 2

		Μ.Ο. Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα
Μ.Ο. Μείωση λειτουργικού κινδύνου	Pearson Correlation	,443**
	Sig. (2-tailed)	<,001
	N	181
Μ.Ο. Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων	Pearson Correlation	,394**
	Sig. (2-tailed)	<,001
	N	181
Μ.Ο. Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων	Pearson Correlation	,354**
	Sig. (2-tailed)	<,001
	N	181
Μ.Ο. Λήψης αποφάσεων	Pearson Correlation	,555**
	Sig. (2-tailed)	<,001
	N	181
Μ.Ο. μείωσης κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων	Pearson Correlation	,422**

	Sig. (2-tailed)	<,001
	N	181

Στον Πίνακα 4.30 παρουσιάζονται τα περιγραφικά στατιστικά στοιχεία για τα εξεταζόμενα μεγέθη. Όλα τα μεγέθη παρουσιάζουν τιμές μεγαλύτερες του 3,5 και επιβεβαιώνεται πως όσο αυξάνεται η αποτελεσματικότητα του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος τόσο αυξάνεται και η ορθότητα και αποδοτικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων από τη διοίκηση.

Πίνακας 4 30 Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία 2

	M.O.	T.A.	N
M.O. Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα	3,63 1	,464 2	18 1
M.O. Μείωση λειτουργικού κινδύνου	3,60 8	,481 0	18 1
M.O. Μείωση κινδύνου εξαγωγής	3,60 8	,498 0	18 1
M.O. Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων	3,57 5	,493 0	18 1
M.O. Λήψης αποφάσεων	3,58 3	,359 6	18 1
M.O. μείωσης κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων	3,54 4	,509 1	18 1

Κεφάλαιο 5 Συμπεράσματα

Η παρούσα έρευνα στόχο είχε την εξέταση της σχέσης των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων με τον εσωτερικό έλεγχο και τη λήψη αποφάσεων από την πλευρά της διοίκησης. Για την εκπλήρωση αυτού του σκοπού εξετάστηκαν οι μεταβλητές του εσωτερικού ελέγχου, των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και της λήψης αποφάσεων προκειμένου να εξεταστεί θεωρητικά και εμπειρικά η μεταξύ τους σχέση.

Μέσα από την εμπειρική έρευνα προκύπτει πως υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου και της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος στις ελληνικές επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που συμμετείχαν στο δείγμα. Ακόμη, προκύπτει πως υπάρχει θετική και στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της αποτελεσματικότητας του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και της λήψης αποφάσεων της διοίκησής τους.

Ο εσωτερικός έλεγχος και συγκεκριμένα, ο εσωτερικός ελεγκτής μπορεί μέσα από την άσκηση του επαγγέλματός του να επηρεάσει θετικά την αποτελεσματικότητα λειτουργίας και εφαρμογής του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος. Ο εσωτερικός ελεγκτής χαρακτηρίζεται από μεγάλη υπευθυνότητα και είναι αρμόδιος για την ορθή εκτέλεση των λογιστικών διαδικασιών σε ηλεκτρονική μορφή. Ως εκ τούτου, οφείλει να απασχολείται με ζητήματα ασφαλείας των δεδομένων και των συναλλαγών, να διασφαλίζει την επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που έχει πρόσβαση στην πληροφόρηση που προσφέρει το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα και να τηρεί τα πρωτόκολλα και τις διαδικασίες που διασφαλίζουν την παροχή ορθών και αξιόπιστων αποτελεσμάτων και αναφορών που μπορεί να αξιοποιήσει η διοίκηση.

Ο βαθμός αποτελεσματικότητας ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος επηρεάζει την αποτελεσματικότητα λήψης αποφάσεων από τις διοικήσεις των ελληνικών επιχειρήσεων καθώς η λήψη αποφάσεων βασίζεται στην πληροφόρηση που προκύπτει από το λογιστικό σύστημα. Για αυτό η τήρηση των κανόνων ηθικής, δεοντολογίας, των αρχών λογιστικής και εποπτείας και η τήρηση των διεθνών προτύπων εσωτερικού ελέγχου αποτελούν σημαντικά στοιχεία κατά την εφαρμογή του εσωτερικού ελέγχου για την διασφάλιση της κατάλληλης πληροφόρησης. Τα διοικητικά

στελέχη αξιοποιώντας άμεσα και εύκολα την πληροφόρηση που προκύπτει από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα και με την εποπτεία του επικεφαλής εσωτερικού ελεγκτή, μπορούν να οδηγηθούν με ασφάλεια στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων.

Για να βελτιώσουν περαιτέρω τις επιδόσεις τους οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να χρησιμοποιούν σύγχρονη και επικαιροποιημένη τεχνολογία για την ανάπτυξη του εσωτερικού ελέγχου για να διασφαλίσουν την εύρυθμη και αποτελεσματική διεξαγωγή των εργασιών τους συμπεριλαμβανομένης της τήρησης των πολιτικών διαχείρισης και της προστασίας των περιουσιακών στοιχείων. Ακόμη, οι επιχειρήσεις πρέπει να εστιάζουν στα δεδομένα όσον αφορά στην παρακολούθηση και δοκιμή τους με ακρίβεια και χωρίς σφάλματα ώστε να ενισχυθεί το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα και να παρέχει πληροφόρηση υψηλής ποιότητας αυξάνοντας κατά συνέπεια την αποδοτικότητα λειτουργίας της επιχείρησης.

Η παρούσα εργασία χαρακτηρίζεται από ορισμένους περιορισμούς. Αρχικά, το δείγμα προέρχεται από εργαζόμενους σε διάφορους τύπους επιχειρήσεων (μεγάλων, μεσαίων, μικρών) με αποτέλεσμα να μην μπορεί να προκύψει κάποιο γενικό συμπέρασμα για μια συγκεκριμένη κατηγορία επιχειρήσεων. Ακόμη, στο δείγμα συμμετείχαν τόσο λογιστές όσο και διευθυντικά στελέχη ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν πρόσβαση και χρησιμοποιούν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα. Αποκλείστηκαν επιχειρήσεις που επιθυμούν να εντάξουν στις επενδύσεις τους ένα λογιστικό πληροφοριακό σύστημα αλλά ακόμη δεν έχουν προχωρήσει σε ένα τέτοιο βήμα.

Ωστόσο, παρά τους περιορισμούς τα ερευνητικά ερωτήματα επιβεβαιώθηκαν και συμβαδίζουν με όσα αναφέρει η σύγχρονη βιβλιογραφία. Η σημασία της χρήσης ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος είναι μεγάλη και η συνεισφορά της αποτελεσματική για τα διοικητικά στελέχη των ελληνικών επιχειρήσεων που επιθυμούν να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των διαδικασιών που εφαρμόζουν σε επίπεδο συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Υπάρχουν ακόμη πολλά βήματα να γίνουν και το ερευνητικό ενδιαφέρον παραμένει για την διαδικασία σύνδεσης της χρήσης λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων προς όφελος των επιχειρήσεων και διευκόλυνση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων από τις διοικήσεις. Με βάση τα ευρήματα της παρούσας έρευνας προκύπτουν προτάσεις για

μελλοντική έρευνα. Μια πρόταση είναι η εξειδίκευση της μελέτης των μεταβλητών της λήψης αποφάσεων και της συνεισφοράς του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος σε αυτήν σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν και την ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας.

Μια άλλη πρόταση για μελλοντική έρευνα είναι η εξέταση της ανάπτυξης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον εσωτερικό έλεγχο στη χρήση λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Παρατηρείται πως σε πολλά ερωτήματα που έθεσε η παρούσα έρευνα οι συμμετέχοντες σε αυτήν τήρησαν ουδέτερη στάση η οποία προκύπτει από την άγνοια ζητημάτων γύρω από τη χρήση λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Απαιτείται μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εσωτερικών ελεγκτών σε ψηφιακό και τεχνολογικό επίπεδο και πιθανώς και περαιτέρω διερεύνηση των δυνατοτήτων συνέργειας και συνεργασίας μεταξύ των πληροφοριακών τμημάτων και των τμημάτων εσωτερικού ελέγχου των επιχειρήσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας και των δύο.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

Ahmad, M.A. (2012). Problems and Internal Control Issues in AIS from the Viewpoint of Jordanian Certified Public Accountants. *Journal of Emerging Trends in Computing and Information Sciences*, 3 (12), 1622-1625.

Al-Hakim, L. (2007). *Information Quality Management: Theory and Applications*. United Kingdom: Idea Group Publishing an imprint of Idea Group Inc.

Al-Qudah, H.M.A. & Shukeri, S.N.B. (2014). The Role of Data Quality and Internal Control in Raising the Effectiveness of AIS in Jordan Companies. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 3 (8), 298-303.

Ali, B.J.A., Bakar, R., Omar, W.A.W. (2016). The critical success factors of accounting information system (AIS) and its impact on organizational performance of Jordanian commercial banks. *International Journal of Economics, Commerce and Management*, 4 (4), 658-677.

Almajali, D., Masa'deh, R., Tarhini, A. (2016). Antecedents of ERP systems implementation success: a study on Jordanian healthcare sector. *Journal of Enterprise Information Management*, 29 (4), 549-565

Alwashah, M.A. & Al – karabsheh, F.I. (2021). The role of internal and external audit in reducing the risk of accounting information systems (from the estimation of the internal and external auditor). *Journal of Management Information and Decision Sciences*, 24 (4), 1-16.

Amidu, M., (2005). Accounting information and management of SMEs in Ghana. *The African Journal of Finance and Management*, 14 (1), 15- 24.

Anandarajan, A., Srinivasan, C.A. & Anandarajan, M. (2004). Historical Overview of Accounting Information Systems. In *Business Intelligence Techniques*, M. Anandarajan, A. Anandarajan, and C. Srinivasan (eds), Springer Berlin Heidelberg, 2004, pp. 1-19.

Angelakis, G., Theriou, N., Floropoulos, I. (2010). Adoption and benefits of management accounting practices: Evidence from Greece and Finland. *Advances in Accounting, Incorporating Advances in International Accounting*, 26, 87-96.

- Annamalai, C. & Ramayah, T. (2011). Enterprise resource planning (ERP) benefits survey of Indian manufacturing firms: An empirical analysis of SAP versus Oracle package. *Business Process Management Journal*, 17 (3), 495-509.
- Aoun, C., Vatanasakdakul, S. & Li, Y. (2010). AIS in Australia: UTAUT application & cultural implication. *ACIS 2010 proceedings*, 17, 1-11
- Baligh, H.H. (2006). *Organization structures: Theory and Design, Analysis and Prescription*. USA: Springer.
- Barišić, I. & Tušek, B. (2016). The importance of the supportive control environment for internal audit effectiveness – The case of Croatian companies. *Ekonomski Istraživanja/ Economic Research*, 29 (1), 1021-1037.
- Bassiouni, A.G. (2009). *Fundamentals of public administration science*. Beirut: Al-Dar Aljamieia
- Belfo, F. & Trigo, A. (2013). Accounting Information Systems: Tradition and Future Directions. *Procedia Technology*, 9, 536-546.
- Boockholdt, J. (1993). *Accounting information system: Transactions, Processing and Controls*. 3rd edition. New York: IRWIN publications.
- Brandas, C., Stirbu, D., Didraga, O. (2013). Integrated Approach Model of Risk, Control and Auditing of Accounting Information Systems. *Informatica Economica*, 17 (4), 87 -95.
- Chenichall, R.H. (2003). Management control systems design within its organizational context: Findings from contingency – based research and directions for the future. *Accounting Organizations and Society*, 28 (2-3), 127-168.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Copeland, R. M. & P. E. Dascher (1978). *Managerial Accounting*. 2nd Edition. Wiley Publisher.
- Creswell, J.W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας* (Επιμέλεια Χαράλαμπος Τζορμπατζούδης). Αθήνα: Ίων.
- Delone, W., & Mclean, E. (1992). Information system success: the quest for the dependent variable. *Information Systems Research*, 3 (1), 60–95.
- DeLone, H. & William – McLean, E.R. (2016). Information Systems Success Measurement. *Foundations and Trends in Information Systems*, 2 (1), 1-116.

- Deutsch M.S. & Willis R.R., (1988). *Software Quality Engineering: A Total Technical and Management Approach*. Prantice Hall.
- Diavastis, I., Anagnostopoulou, E., Drogalas, G., Karagiorgos, T. (2016). The interaction effect of accounting information systems user satisfaction and Activity – Based Costing use on hotel financial performance: Evidence from Greece. *Accounting and Management Information Systems*, 15 (4), 757-784.
- Dorling, A. & Simms, P. (1992). The Need and Requirements for a Software Process Assessment Standard. *Study Report*, 2.
- Doyle, J., Ge W., & McVay, S. (2007). Accrual Quality and Internal Control Over Financial Reporting. *Accounting Review*, 82 (5), 1141-1170.
- Fakhimuddin, M. (2018). Reconsidering Accounting Information Systems: Effective Formulations for Company's Internal Control. *Journal of Business Management and Accounting*, 2 (1), 26-54.
- Garrison, R., Noreen, E., Brewer, P. (2012). *Managerial Accounting*. New York: McGraw-Hill Companies
- Gelinas, U.J, Sutton S.G., & Hunton J.E. (2005). *Accounting information systems*. 6thedition. Mason: South-Western.
- Ghourab, K., & Hijazi, F. M. (2009). *Wireless Performance confidential information systems: the entrance administrative. the first edition, a library and art radiation Press, Cairo, Egypt*.
- Grabski, S. V., Leech, S. A. & Schmidt, P.J. (2011). A review of ERP research: A future agenda for accounting information systems. *Journal of Information Systems*, 25, 37-78
- Grande, E.U., Estébanez, R.P. & Colomina, C.M. (2011). The impact of Accounting Information Systems (AIS) on performance measures: empirical evidence in Spanish SMEs. *The International Journal of Digital Accounting Research*, 11, 25-46.
- Guan, Y. (2006). A Study on The Internal Control of Accounting Information Systems. *International Conference on Computer and Communication Technologies in Agriculture Engineering*, Januari, 12.
- INTOSAI (2004). *Guidelines for Internal Control for the Public Sector*. Copenhagen: INTOSAI.
- Ismail, N.A. & King, M. (2005). Firm performance and AIS alignment in Malaysian SMEs. *International Journal of Accounting Information Systems*, 6 (12), 241-259.

- Jaafar, A. (2007). *Accounting systems in banks and insurance companies*. Aman: Dar curriculum Publishing and Distribution.
- James, A. O., & George, M. M. (2010). *Management Information Systems: Managing Information Technology in the Business Enterprise*. 15th Edition. NY: McGraw-Hill.
- Hafnawi, M. (2001). *Accounting information system*. 1st Edition. Dar Wael.
- Hall, J.A. (2011). *Accounting Information Systems*. 7th Edition. Mason: South – Western.
- Handoko, T. H. (2012). *Manajemen personalia dan sumber daya manusia*. Yogyakarta: BPFE Press.
- Haynes, R. & Li, C. (2016). Continuous Audit and Enterprise Resource Planning Systems: A Case Study of ERP Rollouts in the Houston, TX Oil and Gas Industries. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 13 (1), 171-179.
- Jones, F.L. & D.V. Rama (2003). *Accounting Information Systems: A Business Process Approach*. Southwestern College Publishing, Canada.
- Kabiru, I.D. & Abdullai, S.R. (2014). Information Technology and Accounting Information System in the Nigerian Banking Industry. *Asian Economic and Financial Review*, 4 (5), 655-670.
- Karthikeyan, M. (2010). *Accounting information systems*. Delhi-India: Avinash Paperbacks.
- Khairuddin, S., Ashhari, A. & Nassir A. M. (2010). Information system and firms' performance: The case of Malaysian small medium enterprise. *International Business Research*, 3 (4), 28-35.
- Kinney, W. R. Jr. (2000). Research Opportunities in Internal Control Quality and Quality Assurance. *Auditing*, 19, 83-90.
- Lahutta, D. & Wronski, P. (2015). Customer profitability analysis with time – driven activity – based costing. The case study of Polish laboratory diagnostics market' s enterprise. *Management, Knowledge and Learning, Joint International Conference 2015*, 455-465
- Lawita, N.F. (2020). The Influence of Accounting Information System (AIS) on Internal Control in a Company. *JIMEA*, 4 (3), 459-471.
- Lutfi, A. (2009). *Applied studies in auditing*. Alexandria – Egypt: Al-Daar Aljamieia.
- Mancini, D., Vaassen, E. H., & Dameri, R. P. (2012). *Trends in Accounting Information Systems*. Heidelberg: Springer-Verlag.

- Messier, G., & Prawitt. (2006). *Auditing and Assurance Services: A Systematic Approach*. 4th edition. NY: McGraw-Hill.
- Midah, I. (2009). Factors affecting the accounting information system and its role in strategic decision-making (field study) Jordanian industrial companies. Damascus University, *Journal of Science Economic and Legal*, 25 (1).
- Mndzebele, N. (2012). The usage of Accounting Information Systems for Effective Internal Controls in the Hotels. *International Journal of Advanced Computer Technology (IJACT)*, 2 (5), 1-3.
- Moeller, R.R. (2011). *COSO Enterprise Risk Management: Establishing Effective Governance, Risk, and Compliance Processes*. 2nd Edition. John Wiley & Sons.
- Moscove, S. A., Simkin, M.G., & Bagranoff, N. A. (2001). *Concepts of Accounting Information System*. 7th Edition. England.
- Neogy, T. K. (2014). Evaluation of Efficiency of Accounting Information Systems: A Study On Mobile Telecommunication Companies In Bangladesh. *Global Disclosure Of Economics And Business*, 3 (1)
- Nicolaou A. I. (2000). A Contingency Model of Perceived Effectiveness in Accounting Information Systems: Organizational Coordination and Control Effects. *International Journal of Accounting Information Systems*, 1 (2), 91-105.
- Olsson, B. (2001). Annual reporting practices: information about human resources in corporate annual reports in major Swedish companies. *Journal of Human Resource Costing and Accounting*, 5 (1).
- Onaolapo, A.A. & Odetayo, T.A. (2012). Effect of Accounting Information System on Organisational Effectiveness: A Case Study of Selected Construction Companies in Ibadan. *Nigeria American Journal of Business and Management*, 1 (4), 183-189.
- Perez, E.R., Urquia, G.E., Munoz, C.C.I. (2010). Information Technology implementation for continuous improvement: Empirical evidence in Spanish SME 's. *International Journal of Accounting and Information Management*, 18 (1), 39-57.
- Rishel, T.D. & Ivancevich, S.H. (2003). Additional opportunities for internal auditors in IT implementations. *Internal Auditing*, 18 (2), 35-39.
- Rom, A. & Rohde, C. (2007). Management accounting and integrated information systems: A literature review. *International Journal of Accounting Information Systems*, 8, 40-68.
- Romney, M.B. & Steinbart, P.J. (2015). *Accounting Information Systems*. USA: Pearson

- Salamzadeh, A. (2020). What constitutes a theoretical contribution? *Journal of Organizational Culture, Communications and Conflicts*, 24 (1), 1-2.
- Salehi, M. Rostami, V., Mogadam, A. (2010). Usefulness of Accounting Information System in Emerging Economy: Empirical Evidence of Iran. *International Journal of Economics and Finance*, 2 (2), 186-195.
- Sambasivam, Y., & Assefa, K. (2013). Evaluating the Design of Accounting Information System and its Implementation in Ethiopian Manufacturing Industries. *RJSITM*, 2 (7).
- Sanchez J.A., Sensini L. (2017). Small Firms and Demand for Credit. Evidence from Europe. *ICAFR*, 124-144.
- Sori, Z. M. (2009). Accounting Information Systems (AIS) and Knowledge Management: A Case Study. *American Journal of Scientific Research*, 10 (4), 36-44.
- Steinbart, P.J. (2009). Thoughts about the future of the journal of information systems. *Journal of Information Systems*, 23 (1), 1-4.
- Susanto, A. (2013). *Sistem Informasi Akuntansi*. Lingga Jaya
- Swan, J., Newell, S., Scarbrough, H. & Hislop, D., (1999). Knowledge management and innovation: networks and networking. *Journal of Knowledge Management*, 3 (4), 262-275.
- Trigo, A., Varajão, J., Barroso, J., Soto-Acosta, P., Molina-Castillo, F.J., Gonzalez-Gallego, N. (2011). Enterprise Information Systems Adoption in Iberian Large Companies: Motivations and Trends. In *Managing Adaptability, Intervention, and People in Enterprise Information Systems*, M. Tavana (ed).
- Varajão, J., Trigo, A. & Barroso, J. (2009). Motivations and Trends for IT/IS Adoption: Insights from Portuguese Companies. *International Journal of Enterprise Information Systems (IJEIS)*, 5, 34-52.
- Wilkinson, J.W., Cerullo, M.J., Raval, V., Wong – On-Wing, B. (1999). *Accounting Information Systems: Essential Concepts and Applications*. 4th Edition. New York: Wiley.
- Zainol, Z., Minu, A.D., Rahim, M.A.M., Manan, M.K.A., Kamarudin, N.I.A. (2017). The Determinants of AIS Alignment on Audit Firms in Malaysia. *International Journal of Advanced Scientific Research and Management*, 2 (8), 92 -97.
- Tomáš Vitvar, Vassilios Peristeras, Konstantinos Tarabanis (2009). Semantic Technologies for E-Government: *An Overview*, 1- 22.

K. Tarabanis, G. Fragidis. (2005). The Business Strategy Perspective on the Development of Decision Support Systems

Ελληνική

Καραγιώργος, Θ. & Παπαδόπουλος Δ., (2006). *Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Διοίκηση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Γερμανός.

Νεγκάκης, Χ. (2015). *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Θεωρία και Εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Παν. Μακεδονίας.

Νεγκάκης, Χ. & Ταχυνάκης, Π. (2013). *Σύγχρονα Θέματα Ελεγκτικής και Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου*. Αθήνα: Εκδόσεις Διπλογραφία.

Νεγκάκης, Ι.Χ. & Ταχυνάκης, Π.Δ. (2017). *Ελεγκτική και εσωτερικός έλεγχος*. Θεσσαλονίκη: Αειφόρος Λογιστική ΙΚΕ.

Τηλικίδου, Ε.Ι. (2004). *Η έρευνα του μάρκετινγκ. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ηλεκτρονική

COSO (2013). Internal Control - Integrated Framework. Διαθέσιμο από: <https://www.coso.org/pages/ic.aspx>.

Hermanson, R. (2005). The Value of Internal Control Audits. *Internal Auditing*, 20 (1): 35- 37

ΠΑ (2012). 2012 ΠΑ Standards Update. *IASB*. Διαθέσιμο από: <https://na.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/2012%20ΠΑ%20Standards%20Update.pdf>.

Hardcastle, E. (2008). *Business Information Systems*. Ventus Publishing ApS Διαθέσιμο από: <https://kosalmath.files.wordpress.com/2010/08/business-information-systems.pdf>.

Mayberry, M.D. (2013). CAATTs Ideal for Efficient Audits. Διαθέσιμο από: <http://www.aicpa.org/InterestAreas/InformationTechnology/Community/Pages/CAATTs%20Ideal%20for%20Efficient%20Audits.aspx>.

Παράρτημα – Ερωτηματολόγιο

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ενότητα Α΄ Εμπόδια χρήσης λογιστικού πληροφοριακού συστήματος¹

Στα παρακάτω εμπόδια κατά τη χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος της επιχείρησης όπου εργάζεστε, παρακαλούμε απαντήστε κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικά για το βαθμό στον οποίο λαμβάνουν χώρα τα παρακάτω:

	Καθόλου	Λίγο	Ούτε λίγο ούτε πολύ	Αρκετά	Πολύ
Κίνδυνοι ιών και hacking	1	2	3	4	5
Διακοπές ρεύματος/ ηλεκτρικής τροφοδότησης	1	2	3	4	5
Απώλεια δεδομένων από ζημίες σε διακομιστή, εφεδρικά αρχεία ή κλοπή	1	2	3	4	5
Υψηλό κόστος	1	2	3	4	5

Σε σχέση με τα παραπάνω εμπόδια αξιολογήστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνονται από την επιχείρηση μέτρα προφύλαξης:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Λαμβάνονται προφυλάξεις και προστατευτικά μέτρα έναντι ιών και πιθανότητας hacking	1	2	3	4	5
Τηρείται αρχείο back up	1	2	3	4	5
Οι κωδικοί πρόσβασης αλλάζουν συχνά.	1	2	3	4	5

¹Ahmad, M.A. (2012). Problems and Internal Control Issues in AIS from the View Point of Jordanian Certified Public Accountants. Journal of Emerging Trends in Computing and Information Sciences, 3 (12), 1622-1625.

Ενότητα Β΄ Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά συστήματα 2

Εσωτερικός έλεγχος και πληροφοριακά συστήματα

	Διαφωνώ απόλυτα	Δια- φωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμ- φωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Ο εσωτερικός ελεγκτής φροντίζει για την εισαγωγή δεδομένων στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα, την λειτουργία του και την παρουσία των αποτελεσμάτων με γνώμονα τη μείωση του κινδύνου.	1	2	3	4	5
Ο εσωτερικός ελεγκτής αντιλαμβάνεται και κατανοεί τη σημασία της επαρκούς κατανόησης ενός λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και των συστατικών του.	1	2	3	4	5
Ο εσωτερικός ελεγκτής ελέγχει τις διαδικασίες προστασίας δεδομένων με συνεχείς ανατροφοδοτήσεις και ενημερώσεις του πληροφοριακού συστήματος.	1	2	3	4	5

Εσωτερικός έλεγχος

	Διαφωνώ απόλυτα	Δια- φωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμ- φωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
--	--------------------	--------------	------------------------------------	--------------	--------------------

²Alwashah, M.A. & Al – karabsheh, F.I. (2021). The role of internal and external audit in reducing the risk of accounting information systems (from the estimation of the internal and external auditor). Journal of Management Information and Decision Sciences, 24 (4), 1-16.

Ο εσωτερικός ελεγκτής συμβαδίζει με την ηθική του επαγγέλματός του.	1	2	3	4	5
Ο εσωτερικός ελεγκτής ακολουθεί τις επαγγελματικές αρχές κατά τη διεξαγωγή του εσωτερικού ελέγχου.	1	2	3	4	5
Ο εσωτερικός ελεγκτής συμμορφώνεται με τα διεθνή πρότυπα εφαρμογής εσωτερικού ελέγχου.	1	2	3	4	5

Ενότητα Γ' - Λογιστικό πληροφοριακό σύστημα 3

	Διαφωνώ απόλυτα	Δια- φωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμ- φωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η αποθήκευση δεδομένων συμβάλλει στην ακεραιότητα της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς.	1	2	3	4	5
Η αποθήκευση δεδομένων πραγματοποιείται με επαρκείς λεπτομέρειες ώστε να αντικατοπτρίζει με ακρίβεια και δίκαια τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης.	1	2	3	4	5
Η εφαρμογή της συλλογής δεδομένων συμβάλει στην εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων για την επιχείρηση.	1	2	3	4	5
Η επεξεργασία δεδομένων βοηθά στην αξιολόγηση της οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης.	1	2	3	4	5
Η επεξεργασία δεδομένων εξυπηρέτησε στη βελτίωση της ποιότητας των οικονομικών αναφορών και διευκόλυνε τις διαδικασίες των συναλλαγών στην επιχείρηση.	1	2	3	4	5

³Sudani, N.S. (2012). The Usefulness of an Accounting Information System for Effective Organizational Performance. *International Journal of Economics and Finance*, 4 (5), 136-145.

Ενότητα Δ' Λήψη αποφάσεων με χρήση του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος⁴

Αξιολογήστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνουν χώρα τα παρακάτω

	Διαφωνώ απόλυτα	Δια- φωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμ- φωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Μείωση κινδύνου εισαγωγής λάθος δεδομένων					
Επιβεβαιώνω μέσα από έλεγχο πως κάθε εργαζόμενος ο οποίος έχει πρόσβαση στο λογιστικό πληροφοριακό σύστημα έχει εξατομικευμένα στοιχεία πρόσβασης και φαίνονται οι καταχωρήσεις και οι ενέργειες που διεκπεραιώνει στο σύστημα.	1	2	3	4	5
Εφαρμόζονται διαδικασίες εντοπισμού εσφαλμένων ή ανακριβών στοιχείων που εισήχθησαν στο σύστημα με πρόθεση ή χωρίς.	1	2	3	4	5
Μείωση λειτουργικού κινδύνου					
Διασφαλίζεται η επεξεργασία δεδομένων με ηλεκτρονικό τρόπο χωρίς την ανάμειξη ανθρώπινου στοιχείου κατά το δυνατό.	1	2	3	4	5
Γίνεται συνεχώς αναβάθμιση του λειτουργικού	1	2	3	4	5

⁴Fakhimuddin, M. (2018). Reconsidering Accounting Information Systems: Effective Formulations for Company's Internal Control. Journal of Business Management and Accounting, 2 (1), 26-54.

πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιείται για λογιστικούς σκοπούς.					
Μείωση κινδύνου εξαγωγής αποτελεσμάτων					
Γίνεται σύγκριση μεταξύ αποτελεσμάτων που προκύπτουν χειροκίνητα και αποτελεσμάτων που δίνει το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα.	1	2	3	4	5
Διασφαλίζεται η ασφαλής αποθήκευση των αποτελεσμάτων που εξάγονται από το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα και η παράδοσή τους στα αρμόδια άτομα της διοίκησης.	1	2	3	4	5
Μείωση περιβαλλοντικών κινδύνων					
Η παρουσία εναλλακτικών πηγών ενέργειας για την αδιάλειπτη λειτουργία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος αποτελεί προτεραιότητα για τη διοίκηση.	1	2	3	4	5
Δίνεται η απαραίτητη προσοχή για την λειτουργία του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος και την υγιεινή για το ανθρώπινο δυναμικό (π.χ. χρήση κλιματισμού, εξαερισμός χώρου κλπ.)	1	2	3	4	5

Ενότητα Ε΄ - Δημογραφικά Στοιχεία

Φύλο

- Άντρας
- Γυναίκα

Επίπεδο εκπαίδευσης

- Απόφοιτος ΑΕΙ/ ΤΕΙ
- Κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών

Εργασιακή εμπειρία

- < 5 ετών
- 5-10 ετών
- 11-15 ετών
- 15-20 ετών
- >20 ετών